

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/16 strani Din 250.—, 1/32 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Zakon o srednjih šolah.

»Službene Novine« v Beogradu so v svoji številki dne 17. septembra tega leta objavile novi zakon o srednjih šolah, ki je s tem dnevom stopil v veljavnost. Zakon je obširen ter obsega 132 členov. Ker je to prvi novi zakon na polju šolske zakonodaje in ker z njegovim uveljavljanjem, kakor poudarja zadnji — 132. — člen tega zakona, prenehajo veljati vsi dosedanji zakoni, uredbe, zakonske naredbe o srednjih šolah in vsi zakonski predpisi, ki se protivijo določbam tega zakona, bo potrebno naše čitatelje o njegovih glavnih določbah vsaj nakratko obvestiti.

Naloga in vrste srednjih šol.

Naloga srednje šole je, da skladno razvija sposobnost učencev, da jim daje višjo splošno in narodno izobrazbo, da goji moralo in značaj, da ustvarja sposobnost in voljo do dela in zavest o nalogah življenja, o socialnih in državljanskih dolžnostih, da usposobi učence za lažje in uspešnejše napredovanje v poznejših poklicih in za strokovno in znanstveno izpopolnjevanje na visokih šolah in vseučiliščih.

Srednje šole so popolne z 8 razredi ali nepopolne s prvimi štirimi razredi. Delijo se v naslednje vrste: realna gimnazija, realka in klasična gimnazija (s klasičnimi jeziki, namreč z latinščino in grščino). Realka ali klasična gimnazija se lahko otvori kot poseben šolski zavod ali kot vzporedni oddelek realne gimnazije samo v krajih, kjer že obstoja realna gimnazija. Srednje šole so lahko moške za učence in ženske za učenke ali pa mešane za skupno šolanje učencev in učenk v krajih, kjer ni posebnih ženskih srednjih šol iste vrste.

Določba o zasebnih srednjih šolah.

Kakor določa člen 5., so srednje šole državne ali samoupravne. Zasebnih srednjih šol ne sme biti. Prosvetni minister lahko prepove delovanje vseh šol in tečajev za pripravo zasebnih učencev srednjih šol, ako to zahtevajo šolski ali državni interesi.

Kar se pa tiče dosedanjih zasebnih srednjih šol, določajo prehodne naredbe v členu 127. naslednje: Izvzeto od § 5. bodo mogle nadalje obstojati samo zasebne srednje šole, ki že obstojajo na dan, ko stopa v veljavo ta zakon.

ako se najdalje v času štirih mesecev potem, ko stopi v veljavo ta zakon, v vsakem oziru podvržejo novim predpisom. V istem roku se morajo prilagoditi predpisom tega zakona tudi samoupravne srednje šole, ki bodo obstojale na dan, ko stopa ta zakon v veljavo. Nove zasebne srednje šole se ne morejo otvoriti niti obstoječe premestiti iz kraja v kraj.

Dolžnosti občin in oblasti.

Občina, v kateri se otvori državna srednja šola, je dolžna dati potrebno zemljišče za šolsko poslopje. Če občina nima primerne zemljišča, se to zemljišče odkupi po zakonu o razlastitvi nepremičnin. Stroške za zgradbo, popravilo in vzdrževanje nosi oblast. Redne poprave na poslopju se morajo vršiti ob času velikih počitnic. Da se zgradi in popravi čimveč poslopij, se oblast lahko zadolži, za kar dobi državno dovoljenje.

Samoupravne srednje šole.

Samoupravnim korporacijam (oblastim, okrajem in občinam) se lahko dovoli, da na svoje stroške otvorijo in vzdržujejo popolne ali nepopolne srednje šole. Otvoritev se izvrši s kraljevim ukazom na predlog prosvetnega ministra. Tudi za te srednje šole veljajo z ozirom na šolske zgradbe, opremo, knjižnice, učila, notranjo ureditev, učni načrt in program isti predpisi, kakor za državne srednje šole. Za učno osebje teh šol (ravnatelja in učitelje) je predpisana ista kvalifikacija (usposobljenost), kakor na državnih šolah. Za te šole ne veljajo omejitve o najmanjšem številu učencev. O veljavnosti pričeval, izdanih od teh šol, odločuje prosvetni minister.

Šolsko leto.

Šolsko leto pričanja 11. septembra z vpisom učencev v vse razrede ter traja do 10. septembra prihodnjega leta. Šolski pouk se začne takoj, ko so vpisi končani, najkasneje pa 16. septembra ter traja v popolnih srednjih šolah do 10. junija, v nepopolnih pa do 15. junija. Za učence VIII. razreda prenehajo predavanja 31. maja, za učence IV. razreda pa 10. junija. Šolsko leto se deli na tri tromesečja, prvo od začetka šolskega leta do konca novembra, drugo do

konca februarja in tretje do konca maja, odnosno do zaključka šolskega leta.

Letni učni uspeh se sporoči učencem na Vidov dan s primerno šolsko svečanostjo. Počitnice trajajo od 29. junija do 31. avgusta. Ob katerih praznikih (državnih in cerkvenih) se ne vrši pouk, določi ministrstvo prosvete.

Vpisovanje in sprejemanje učencev.

Učenci se vpisujejo v posamezne razrede od 11. do 13. septembra vključno in sicer po vrsti, ki jo določi šolski ravnatelj. Za vpis v prvi razred mora vsak učenec predložiti potrdilo o uspešno dovršenem četrtem razredu osnovne šole, o dobrem ponašanju, dalje krstni list ali v dokazanem slučaju, da ga je nemogoče si nabaviti, potrdilo, da je na dan vpisa imel najmanj 10 let in največ 13 let. Pri vpisu v 5. razred učenec ne sme biti starejši kot 17 let, v 7. razred pa ne več kot 19 let. Vsaka srednja šola je dolžna sprejeti učence iz svojega šolskega ozemlja in učence iz drugih šolskih okolišev, ako v njih ni šol, kakor tudi otroke staršev, ki so se preselili. Vsi učenci se morajo takoj prvi dan pregledati po šolskem zdravniku.

Dijaška društva.

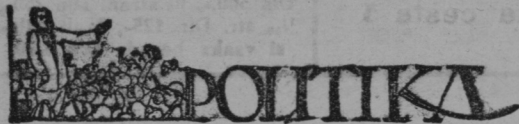
Kakor določa člen 67., smejo dijaki srednje šole ustanavljati društva z namenom razumske, moralne, estetične in zdravstvene izpopolnitve, nikakor pa ne na plemenski ali verski podlagi. Delovanje teh društev stoji pod stalnim nadzorstvom šolske uprave. Pravila teh društev odobrava prosvetni minister na predlog profesorskega zbora. Razen teh društev učenci srednjih šol ne smejo biti člani nobene druge organizacije razen naraščaja Rdečega križa.

Veroučitelji.

Med obsežnimi določbami o profesorjih, njih vrstah in kvalifikaciji (vsposobljenosti) se tudi nahajajo določbe o veroučiteljih. V členu 70. se določa, da se profesorji ali suplenti verouka postavljajo samo tam, kjer bo za te predmete dosti ur, sicer pa se nastavlajo honorarni učitelji verouka (ki podučujejo proti zmerni nagradi). Za suplenta verouka se more, kakor določa člen 74. nastaviti tisti, ki je položil zrelostni izpit na srednji šoli ali v bogoslovju in diplomski izpit na bogoslovni fakulteti katerega našega vseučilišča ter priložil dovoljenje cerkvene

oblasti, da sme poučevati verouk v srednjih šolah. Takšno dovoljenje pa morejo cerkvene oblasti tekom njegovega poznejšega delovanja preklicati, ako se pokaže, da je dotični delal proti odredbam cerkvene oblasti. S takim učiteljem se bo postopalo po zakonu. Prehodne naredbe določajo v členu 122., da se duhovnikom katerekoli priznane veroljzповedi, kadar stopijo v službo

veroučitelja, štejejo pri določitvi osnovne plače in penzije vsa leta, ki so jih prebili kot dušni pastirji v župnijah. Zakon končuje s temi besedami: »Priporočamo našemu ministru prosvete, da ta zakon objavi, vsem našim ministrom, da se za njegovo izvršitev brigajo, oblastim zapovedujemo, da po njem postopajo, vsem in vsakemu pa, da se mu pokorijo.«

V NAŠI DRŽAVI.

Nj. Vel. kralj se je mudil zadnje dni v Bosni. Dne 17. septembra se je zopet vrnil v prestolico.

Novi zakoni. O od kralja podpisane-gu kmetijskemu zakonu smo poročali, da se bo začel takoj izvajati, kakor hitro ga bodo objavile »Službene novine«. Najnovejša beograjska poročila obveščajo javnost, da so se v zakon umnile nekatere napake, katere se bodo odstranile. Kmetijsko ministrstvo pripravlja kot zadnji zakon, zakon o agrarni reformi. Glavna podstava, na kateri se gradi novi zakon, je ta, da se veleposestva znižajo na nižjo mero, kakor dosedaj. Čisti katastralni donos za posamezna zemljišča pa se naj kot pedaga za odškodnino lastnikom zemljišč, kolikor gre za travnike pomnoži s sto, kolikor za njive pa s 60.

Vrhovni zakonodajni svet se peča z natančno presojo načrta gozdarskega zakona.

Ureditve srbskih predvojnih dolgov. Vprašanje srbskih predvojnih dolgov se bo uredilo na sledeči način: Na račun 2 in pol milijarde predvojnih dolgov bo plačala jugoslovanska vlada 60 milijonov zlatih mark v letnih obrokih tekom 37 let iz odškodnin, ki jih ima Jugoslavija debiti od Nemčije.

Zastopniki naše države in Bolgarije se bodo ta teden ponovno sestali, da uredijo najvažnejše obmejne težkoče.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Oborožena organizacija krščanke socialistične stranke »Heimwehr« pripravlja v Avstriji prevrat, da pospeši spremembo ustave in vpelje za nekaj časa diktaturo. V ožigled vestem glede spremembe ustave so preplašeni socialdemokratje s svojim »Schutzbundom«. Dejstvo je, da bo doživela Avstri-

ja v kratkem času važne notranje spremembe in preosnove.

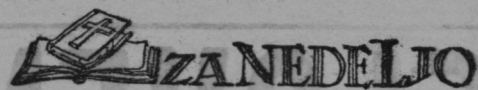
Sprememba v čehoslovaški vladi. Ministrski predsednik Udržal je odstopil kot vojni minister. Predsednik Masaryk je imenoval za vojnega ministra agrarnega poslanca dr. Viskovskega, ki je že bil enkrat pravosodni minister in predsednik glavnega agrarnega urada.

Prvi letni manevri na Madžarskem. Letos je Madžarska prvič po podpisu Trianonske pogodbe smela prirediti svoje letne manevre. Na manevrih so sodelovale vse vrste vojske, ki so po Trianonski pogodbi dovoljene na Madžarskem. Manevri so se vršili na ozemlju komitata Feher Tolna v prisotnosti ministra narodne obrambe Czakyja in inozemskih vojaških zastopnikov, med katerimi se je nahajal tudi jugoslovanski zastopnik polkovnik Velizar Antič.

Bombni atentati v Nemčiji in njihovo ozadje. Zadnjič smo omenili, da je bilo radi sklepov v Haagu izvršenih v Nemčiji več bombnih atentatov, kojih glavne krivce je policija izsledila ter vtaknila pod ključ. Nemška komunistična glasila trdiše in dokazujejo, da so zadnji atentati v zvezi s posadko nemškega Reichswehra v Lübecku in vojnim ministrstvom. Naloga Reichswehra bi naj bila, da pripravi predsednika Hindenburga do tega, da poveri diktaturo kakemu generalu, ker samo general more spraviti nemško državo zopet v red.

Posvetovanja petih pomorskih držav. Na predlog angleškega ministrskega predsednika Mac Donalda se bodo povabile: Amerika, Anglija, Francija, Italija in Japonska na posebno posvetovanje, na katerih se bo sklepalo o razorožitvi na morju.

Voditelji ruskih boljševikov se rujejo med seboj in odstavljajo eden drugega z odgovornih mest. V Rusiji že imajo oddajo mesa in mleka na karte. Po desetih letih boljševiške strahovlade so karte na živila ključ — do tolikanj obljubljenih boljševiških »nebes«.

Sv. Vaclav.

Spominski dan 28. september.

Kakor znano, obhajajo letos Čehi tisočletnico smrti tistega svojega kneza, ki je med njimi utrdil krščanstvo, sv. Vaclava.

Širiti je začel vero Kristusovo med češkim ljudstvom že knez Boživoj, stari oče sv. Vaclava. Boživoj in njegova žena Ljudmila sta krščansko vero sprejela od sv. Metoda in sta jo nato širila po Češkem. Po njunih stopinjah je hodil tudi njuni sin Spitihner. Po njegovi smrti mu je sledil kot vladar njegov brat Vratislav I., oče sv. Vaclava. Vratislav je bil vnet katoličan in je širil krščanstvo tudi med svojim ljudstvom. Stopil je v zakon z Dragomiro, pogansko Lutičarsko. Ta se je držala poganstva in ga je skušala tudi na Češkem, kjer je le mogla, podpirati in mu zopet pridobiti zmago in staro veljavo. Hotela je v tem duhu vzgojiti tudi svoje otroke. Pri mlajšem sinu Boleslavu se ji je to posrečilo. Starejši Vaclav pa se je z vso ljubeznijo oklenil stare matere sv. Ljudmile, ki ga je vzgojila v svetnika.

Ker je bil ob smrti kneza Vratislava njegov sin Vaclav star šele 18 let, se je hotela vlade nad češko zemljo polastiti Dragomira. A kmalu je morala spoznati, da je pri ljudstvu silno osovražena, da pa uživa ljubezen in zaupanje mladega Vaclava, pa tudi vsega ljudstva njena tašča Ljudmila. Začela jo je strupeno sovražiti in besno preganjati, tako da se je stara kneginja umaknila na samotni grad Tetin. A Dragomiri to še ni bilo dovolj, ni mirovala, dokler niso njeni privrženci sv. Ljudmile na njenem gradu zadušili.

A Dragomira ni prišla na svoj račun. Ljudstvo ni hotelo nič vedeti o vladi okrutnice, ki je še vrhu tega s svojim mlajšim sinom zelo pohujšljivo živela. Zato so z velikim navdušenjem izklicali za kneza priljubljenega Vaclava. Vaclav je vladal res kot pravi krščanski vladar. Skrbel je, da bi se krščanstvo s svojim blagoslovom razširilo po njegovi deželi. Skrbel je, da je bilo v njegovem kraljestvu vedno dovolj duhovnikov. Zidal je samostane in cerkve, med drugimi je začel staviti tudi cerkev sv. Vida v Pragi. Odlikoval se je posebno po usmiljenosti in dobrodelnosti. Vsak pomoči potreben je našel pri njem umevanje in podporo. Rad je s svojimi lastnimi rokami pomagal revežem. Ponoči jim je na lastnih ramah nosil drva, udeleževal se je pogreba ubogih, obiskoval je ujetnike po ječah. Bil je velik častilec presv. Rešnjega Telesa. Skoro vsako noč je vstal, da je šel počastiti pred cerkvena vrata Jezusa v najsvetejšem zakramentu. Legenda pripoveduje, da je gorela v njem taka ljubezen do Jezusa v najsvetejšem zakramentu, da so po zimi njegove noge ogrevale led, po katerem je stopal in je njegov služabnik, ki je šel za njim, čutil to toploto. Tudi je s lastnimi rokami sejal pšenico, iz katere so se

Krajevnim šolskim odborom!

Na vsa šolska vodstva smo poslali obvestilo, da dajemo pri direktnem naročilu Majcenove Prve čitanke na vsakih 10 naročenih izvodov po 2 knjigi za revne učence. Enako pri naročilu Lavtarjevih računic 10 % popusta. Zvezke imamo odgovarjajoče najnovejšim oblastnim predpisom. Na 100 naročenih zvezkov damo 10 zvezkov za revne učence. Šolske potrebščine vseh vrst nudimo po konkurenčni ceni. Blagovolite pri sebi, ko naročate šolske potrebščine za novo šolsko leto, oddati naročilo

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

pripravljale hostije in stiskal iz grozda vino za sv. mašo.

Sam je živel čisto, trezno, res krščansko in je tako življenje zahteval tudi v vsem svojem kraljestvu. S tem pa si je nakopal sovraštvo velikašev, ki so še deloma bili pogani, ali pa tudi kot kristjani niso pustili svojega življenja in so živeli zelo razuzdano. Začeli so hujskati zoper sv. kneza. Za pretvezo, s katero so delali zoper Vaclava, pa so porabili to, da se je naslonil na Nemce. Njegova mati Dragomira je zakrivila, da je prihrumel nemški kralj Henrik z dvema velikima vojskama na Češko. Vaclav je spoznal, da v boju nikakor ne more zmagati in da bi pri porazu njegova dežela popolnoma izgubila svojo samostojnost. Zato se je z nemškim kraljem mirno pobotal in se zavezal, da plača vsako leto nek davek. To so izrabili velikaši in Dragomira in so začeli proti Vaclavu hujskati predvsem njegovega brata Boleslava, ki je že takrat imel med ljudstvom priimek »groznik«. Ta si seveda ni dal dvakrat reči, ker je tudi sovražil brata radi njegovega vzglednega življenja in je sam hrepenel po vladi. Hinavsko je povabil svojega brata na posvečenje cerkve v Stari Boleslavi. Vaclava so sicer napolnjevale temne slutnje, a se je povabilu le odzval. Prijazen in vesel se je udeleževal raznih slovesnosti, med tem, ko so zarotniki pazili na priliko, da bi izvršili svoje temne načrte. Ko je šel 28. septembra zjutraj zgodaj k sv. maši, so ga pred cerkvijo napadli njegov brat in njegovi privrženci. Sicer se je junaško branil, a podlegel je premoči in izdahnul svojo dušo pred cerkvenimi vrati, odpuščajoč svojim sovražnikom in morilcem. Češko ljudstvo je takoj začelo častiti svojega umorjenega kneza kot svetnika in zaščitnika češke zemlje.

Sv. Vaclav je v svoji deželi tako vneto širil krščansko vero, ker se je pač dobro zavedal, kak blagoslov je ona, da postanejo po njej posamezniki, družine in celi narodi deležni božjih blagodarov. In ko letos češki katoličani obhajajo z velikimi slovesnostmi tisočletnico sv. Vaclava, se pač hočejo spomniti blagoslovljene dedščine, ki njim jo je zapustil njihov veliki knez, se hočejo Bogu zahvaliti za milost vere, se hočejo navdušiti, navdušiti, da bodo to dedščino zvesto in skrbno varovali.

Da bi se tudi mi zavedali, kaj imamo s svojo krščansko vero. Kako bi bilo življenje, ko bi nam njena luč nikdar ne sijala. Kako bi živeli brez nje, kako bi brez nje trpeli, kako bi brez nje umirali? Zato se varujmo vsega, kar bi nam lahko vero izpodkopalo, vsega, kar bi nas storilo za vero mlačne in brezbrizne! Varujmo jo zvesto svojim dušam in svojim družinam!

*

V Rimu. V Rimu kljub pogodbi, ki sta jo sklenila letos sv. oče in italijanska vlada ne pride do miru. To pa radi tega, ker italijanska vlada noče izpolniti obljub, predvsem onih, ki se tičejo vzgoje mladine. Ko so bili udeleženci velikega mladinskega romanja sprejeti pri sv. očetu, je ta povdarjal, da morajo vzgledno živeti in biti priprav-

ljeni na mučeništvo. Laški listi so radi tega papeža strupeno napadli. — Meseca septembra so zopet začeli prihajati v Rim številni vlaki, ki prihajajo iz raznih katoliških dežel, da čestitajo papežu ob 50 letnici mašništva. Pripravlja se tudi posebno romanje Hrvatov in Slovencev. — Po raznih poročilih znaša število prebivalcev Vatikanskega mesta, v katerem je papež samostojen vladar, 523 duš.

Katoliško gibanje. V Rimu se je vršil socialni teden, na katerem so se razgovarjali o raznih perečih zadevah. — V Londonu so imeli pod predsedstvom kardinala Bouerne-ja katoliški dan, katerega se je udeležilo 30.000 mož. Za Angleško gotovo veliko število. — Pariški nadškof in kardinal Dubois slavi, kakor sv. oče sam, letos 50 letnico svojega mašništva. Papež mu je poslal posebno pismo, v katerem mu čestita in povdarja zasluge, ki si jih je pridobil za katoliško Cerkev na Francoskem.

Čudež sv. Januarija. 19. septembra obhaja Cerkev god sv. Januarija. Bil je škof v Beneventu v Italiji in je umrl leta 305 po Kristusovem rojstvu mučeniške smrti. Njegove ostanke so prenesli v Neapolj. Pri teh ostankih je

nekaj posebnega. Razen telesa sv. Januarija shranjujejo tudi dve posodici, ki sta napolnjeni z njogovo krvjo. Že od 12. stoletja naprej pa se opazuje, da kri, ki je drugače v teh posodicah strnjena, postane tekoča, kakor hitro se posodici približate glavi sv. mučenika. Vso zadevo so že velikokrat natančno preiskali, pisali so o njej debele knjige, a dosedaj se še ni nikomur posrečilo, da bi mogel razložiti ta pojav na naraven način.

Prihodnji evharistični kongres. Prihodnji svetovni evharistični kongres bo zboroval od 7. do 1. maja 1930 v Kartagi v Severni Afriki. Mesto Kartago je okoliš, kjer je deloval sv. Avguštin, živel njegova svetniška mati Monika, svetnici in mučenici Felicita ter Perpetua in kraj, kjer je umrl svetnik, francoski kralj Ludovik. Kartago spada pod Francijo. Francoska vlada je že naročila upravitelju sedeža prihodnjega evharističnega kongresa, da mora načelovati pripravam. Sploh so izjavili severoafriški katoličani, judje in mohamedani, da bodo storili vse, da bo evharistični kongres v njihovi sredini kar najbolj veličasten.

Imenovanje v cesne odbore.

V OKRAJNE CESTNE ODBORE SO BILI IMENOVANI NASLEDNJI ČLANI:

Celje: Levstik Miloš, učitelj v pokoju v Celju Končan Fortunat, župnik, Sv. Pavel pri Preboldu, dr. Hrašovec Juro, odvetnik v Celju.

Dolnja Lendava. Dr. Klar Fran, zdravnik, Dolnja Lendava, Jerič Ivan, župni upravitelj, Dolnja Lendava, Hajdinjak Anton, posestnik in kovaški mojster, Odranci.

Gornja Radgona. Karbaš Janko, posestnik, Gornja Radgona, Rožman Franc, župan, Lomanoše, Janžek Karel, ravnatelj zdravilišča Slatina Radenci.

Gornji grad: Žumer Anton, ravnatelj kn. šk. posestev, Nazarje, Vogrincec Ivan, Sv. Frančišek v Sav. dol., Tevž Anton, lesni trgovec, Solčava.

Konjice: Dr. Franc Macarol odvetnik, Konjice, Atelšek Ivan, župnik, Stranice, Jereb Rado, notar in župan, Konjice.

Ljutomer: Slavič Anton, posestnik, Bučevci, Plavec Franjo, župan in posestnik, Bohnečiči, Sršen Franjo, posestnik in trgovec, Ljutomer.

Marenberg: Langeršek Josip, trgovec, Marenberg, Pohrasky Ferdinand, župnik, Trbojnje, ing. Pahernik Franjo, župan, Vuhred.

Maribor: Florjančič Jakob, župan, Sv. Miklavž, Schiker Alojz, župan, Sv. Marjeta ob Pesnici, Fras Franjo, posestnik in občinski svetovalec, Dobrenje.

Ormož. Hanželič Franc, župan, Hardek, Meško Anton, kmet, Lahonci, Škrlec Ivan, posestnik, Sv. Tomaž.

Prelog: Terstenjak Franjo, poljedelec, Prelog, Mihalec Stjepan, poljedelec, Mala Subotica, Baranašič Ivan, občinski načelnik, Prelog.

Prevalje: Kugovnik Jurij, posestnik, Farnavas, Prevalje, Hojnik Ivan, župnik, Koprivna, Sedej Karel, jamomerec, Prevalje.

Ptuj. Podvinski Anton, dekan, Zavrče, dr. Remec Alojzij, odvetnik, Ptuj, dr. Fermevc Ivan, odvetnik, Ptuj.

Rogatec: Dr. Šter Fran, ravnatelj zdravilišča Rogaška Slatina, Slavič Janko, župnik, Kostrivnica, Šket Vinko, posestnik, Rogaška Slatina.

Slov. Bistrica: Kos Ivan, posestnik, Slovenska Bistrica, Koban Franc, Sele, Gornja Polskava, Vacec Jakob, župan, Nova vas.

Sv. Lenart: Rop Anton, župan, Lormanje, Gomilšek Franc, župnik, Sv. Benedikt v Slov. gor., Vračič Matija, posestnik, Senarska.

Šmarje pri Jelšah: Gajšek Florjan, župan, Loka pri Žusmu, Lom Franc, dekan, Šmarje pri Jelšah, Skale Miha, posestnik, okolica Šmarje.

Šoštanj: Bačevnik Matevž, posestnik, Bele vode obč. Sv. Florjan, Schreiner Franc, župn. št. IIj pri Velenju, Schwarz Franc, po domače Čepelnik, posestnik, Šoštanj.

Vransko: Cukala Maks, posestnik in trgovec, št. Jurij ob Taboru, Agrež Martin, župnik, Marija Reka, Plaskan Franc, posestnik, Orlavas, občina Braslovče.

Ste že naročeni na list

„NEDELJA“

Izhaja vsak teden; prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razentega pa tudi lepo povest »Otroci naše ljube Gospe« in mične zgodbe za deco. Stane mesečno le 2.— Din (letno 24.—Din). Še danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: **Uprava Nedelje, Maribor, Slomškov trg 20**

NOVICE

Dve smrtni nesreči. V mariborski bolnici je preminul v ponedeljek 16. sept. trgovec Ludovik Pauser, ker je dobil težke notranje poškodbe pri avtomobilski nesreči pred Brudermanovo gostilno v Bresternici pri Kamnici v nedeljo 15. septembra zvečer. — Težak voz je zdrobil prsa hlapcu mariborskega prevoznika Kovačiča v ponedeljek 16. septembra v Rošbahu. Po prepeljavi v mariborsko bolnico je revež izdahnul.

Čevijarska obrtna zadruga v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se vrši v nedeljo dne 13. oktobra tega leta četrta toletna vajeniška in pomočniška preizkušnja. Prošnje za pripust k preizkušnji je vložiti do 1. oktobra pri načelniku zadruga v Mariboru, Orožnova ulica 6.

Skorajšnja otvoritev vodovoda v Hočah. V Hočah pri Mariboru bo te dni enkrat otvorjen novi vodovod, ki bo skozi deset in desetletja blagoslov za celo veliko vas. Za napravo potrebnega vodovoda ima največ zaslug g. dekan A. Sagaj, ki je poleg skrbi ter potov le izposloval denarno podporo pri oblasti. Pohvala in zahvala gre mariborskemu vodovodnemu mojstru g. Černiju, ki je napeljavo vodil in tudi na občo zadovoljnost končal.

Vsem občinskim uradom v vednost. Nekateri občinski uradi so začeli naročevati tiskovine za občinske proračune. Da ne bomo na ta naročila odgovarjali posamič, objavljamo, da tiskovine še niso tiskane, zato jih nimamo še na zalogi. Ko jih dobimo, bomo objavili v Slov. Gospodarju.

Mariborska porota. V ponedeljek dne 16. je začelo pred mariborskim okrožnim sodiščem jesensko porotno zasedanje, ki je trajalo do sobote 21. septembra in sodilo o 8 slučajih. O prvi smrtni osodbi poročamo natančneje v spodnji notici. Za na smrt obsojenim Repatecem je bil obsojen Franc Pukšič iz Ptujkega polja na 6 let, ker je zaklal svojo ženo Marijo. Radi obdolžitve detomora je bila oproščena Julijana Ferk iz Apač. Druga detomorilka Marija Ciglar iz Prekmurja je bila obsojena na tri leta. Vislice je prisodila porota Josipu Glasu iz Pregrade na Hrvaškem, ker je umoril in izropal živinskega prekupca Jakoba Žirovnika iz Lanca vasi pri Sv. Trojici v Halozah. Kot zadnji je sedel na zatožni klopi profesor Hilarijon Tofan iz Bukovine radi posilstva. Tofan je bil obsojen na eno leto ječe.

Dvakrat obsojen na vislice. V ponedeljek 16. septembra je začelo jesensko zasedanje mariborske porote. Kot prvi je odgovarjal za Kajnov zločin Ivan Repatec. Ta porotni slučaj navajamo natančneje, da bodo čitatelji spoznali, kako globoko lahko pade človek brez Boga in vesti. Izvleček Repatecove obtožnice je ta-le: Ivan Repatec je že leta 1894 skupno s svojo ljubico zavrtno umoril posestnico Katarino Vernik v Dobravu, pri kateri je delal, pa se je hotel polastiti njenega lepega posestva. Pod

pretvezo, da grede delat k notarju skupno pogodbo za posestvo, je zvalil Veroniko v Marenberg. Med potjo jo je s sodelovanjem svoje ljubice Cene Rainer umoril. A kmalu so prišle oblasti zločinu na sled in oba morilca sta bila obsojena na smrt na vešalih. Repatec je bil pomiloščen na dosmrtno ječo, iz katere pa ga je rešilo splošno pomiloščenje leta 1919. Repatec se je leta 1921 priženil k Mariji Gregorič v Vasi, obč. Remšnik in je bil njen tretji mož. Spoznal se je z Ivanom Veronikom, ki se je bavil s tihotapstvom in je stalno razpolagal z velikimi vsotami denarja. Repatec je nedaleč stanujočega Veronika redno obiskoval in — ker krojaška obrt ni več nesla — se je tudi on posvetil tihotapstvu in sta delala skupno. Dne 10. avgusta 1925 zjutraj sta odšla oba skupaj v smeri Marenberg—Vuhred—Ribnica, drugi dan pa se je po isti poti vračal Repatec sam. V gostilni Potočnik v Ribnici je jedel in pil in plačal s tisočdinarskim bankovcem. Zvečer je prišel domov v Vas. Ponoči je šel buditi ljudi, češ, da čuje vpitje, kakor da nekoga ubijajo. A nihče od drugih ni ničesar čul. Drugo jutro pa je peljal ljudi na neko mesto v bližini, kjer so ležale razne stvari Ivana Veronika ter je osumil Starca Leopolda, da je umoril Ivana Veronika, čegar trupla ni bilo nikjer. Značilno je, da so ljudje pri Repatčevem povratku iz Ribnice videli, da je bil njegov nahrbtnik bolj poln, nego ko sta šla z Veronikom gor. Sum je padel na Repateca, da je umoril Veronika. Pri hišni preiskavi so res našli v Repatčevi sobi Veronikove hlače. Zaprli so ga, dasi je tajil in trdil, da mu je hlače dal Leopold Starc in ga obdolžil umora. Ko se je Repatec videl v zagrati, je začel hliniti umobolnost in so ga poslali na Studenec, kjer so pa zdravniki ugotovili, da je pri pameti. Veronikovo truplo so našli 4. avgusta 1926 kot okostnjak v takozvani Globači v Ribnici na Pohorju. Spoznali so ga po pasu. Državno pravdnštvo je obtožilo Repateca hudodelstva umora. Porota je obsodila Repateca v drugič na vislice.

Gospodu Herogu v Pekrah je ušel z verige volk v velikosti volčjega psa (samec). Lovci torej pozor na tega malopridneža, da ne bode v loviščih preveč škode.

Prerokbe slovitega zvezdogleda za l. 1930. Znani ameriški zvezdogled R. Lee se je mudil te dni v Londonu. Ob tej priliki je dal sledečo preroksko napoved za leto 1930: Prihodnje leto bo leto iznajdb, za katere bo svet hvaležen Angležem in Amerikancem. Leta 1930 se bo posrečilo potom aeroplanov odkriti neraziskane pokrajine krog severnega tečaja, ki hranijo bajne zemeljske zaklade. Amerikanec bo našel solnčni motor, s katerim bo omogočena uporaba sile solnčnih žarkov. Amerikanec se bo posrečilo, da bo razbil atome in bo na ta način mogoča spojitev ter zmes doslej nespojljivih elementov. Iznajdba z raketnimi avtomobili in letali bo leta 1930 popolnoma propadla in se izkazala kot nekaj nemogočega. Nemški kemik bo našel za pogon motorjev veliko cenejšo tekočino nego je bencin. Leta 1930 bosta izvršena atentata na predsednika

Francije in ameriških Združenih držav.

Polet ptic na široko morje natančno opazovan na otoku Pelagosu čez Adrijansko morje, je dal sliko v naslednjem razporedu: 1. Najmočnejši polet je bilo opazovati med 9. uro pred — in 2. uro popoldne. 2. Podnevi so leteli poljski in gozdni škrjančki, žolte pasteričice, senice vseh vrst, rdeče čaplje, divji golobje in pivke. 3. Polet se je vršil v smeri proti jugu, k jugovzhodu, redko k zapadu. Postolke so letele brez izjeme k jugu. 4. Večina ptic je priletelo od severa, manj od zapada. 5. Kosi, drozgi, taščice, penice so v temnih, viharnih nočeh prenočile na otoku. 6. Polet se pomiče zelo naglo. 7. Na Pelagosu se je opazilo, da ptiči lete v visočini 500 m in nikoli 5.000 do 12.000 m kakor je ponekod bilo ugotovljeno. 8. Skupina ptic selivk znaša največ 700 glav in najmanj en par.

Vino — znak osvoboditve. Pod vodstvom škofov je sprejel te dni papež na tisoče italijanskih romarjev, ki so posetili Rim v zahvalo za spravo med sv. stolico in Italijo. Pri tej priliki je sprejel sv. Oče čudno darilo. Bili sta mu podarjeni dve steklenici iz leta 1870. Vino je zapustil zapečateni višji duhovnik iz Massareno do tedaj, dokler bo papeštvo vatikanski ujetnik. Oni papež, ki se bo osvobodil, njemu se naj podari vino v znak osvoboditve. Naslednik že davno umrlega ustanovitelja zgorajne ustanove je izpolnil pri tej priliki prednikovo željo.

Dolgo neizsledeni krvoločnež. Že nekaj deset dni vznemirjajo prebivalce znanega nemškega mesta Düsseldorf zločini, ki so posebnost glede živinske krutosti. Strah in groza Düsseldorfčanov sta dosegla višek, ko so našli v predmestju na njivi trupli dveh otrok. Otroka so že pogrešali nekaj dni. Preiskava je dognala, da sta bila umorjena na grozovit način. Obema je bil prerezan vrat in povrh sta bili trupli še posejani z ubodljaji z nožem. Še le po zverinskem zločinu je doznala policija zvezo med devetimi podobnimi, ki izvirajo od iste roke. Žrtve enega zločince so postali v Düsseldorfu in okolici: moški, ženske in otroci. Mlad mož je pogledal natančneje neznanca, ki ga je takoj zabodel v hrbet in pobegnil. Dve uri zatem je nagovoril isti lopov na javni ulici 30 letno žensko. Predno mu je utegnila odgovoriti na vprašanje, jo je že zabodel parkrat v trebuh. Pol ure za tem je srečal lepo 18 letno Ello Goldhausen. Brez besede je stopil zločinec k dekletu in jo sunil z nožem v prsa ter v trebuh. Z mlado deklico se je srečal neznan moški in jo povabil na izlet ob reki Reni. Proti večeru je postal moški napram dekletu nasilen. Ker se je deklet ustavljalo, ga je zverina zabodel desetkrat z nožem. V vseh teh naštetih krvavih slučajih je manjkala dolgo vsaka sled za grozovitim neznanecem. Še le zadnje dni se je vendarle posrečilo, da je padel nožar policiji v roke. Odkrili so v njem 30 letnega Otona Heidkämpfer, ki je bil pred nedavnim časom odpuščen iz norišnice kot ozdravljen. Ako ne razločujejo niti v nemški norišnici med življenjsko nevarnimi

norci in med onimi, ki že spadajo v človeško družbo, kaj še le drugod!

Iz časov grajske oblasti. Za časa graščakov in to do leta 1848 so plemenitaši določevali gozdno policijo; oni so predpisali zakone ter nadzorovali, da so se tudi izpolnjevali. Zakon je prepovedoval vse love in sicer radi označbe »da se lov smatra kot zabava plemenitašev,« kakor pravi cesarski zakon iz leta 1681; kmetom je prepovedano poditi divjačino s svojega polja, ako se je loti, zapade strogi kazni. Nadalje je bila prepovedana nošnja orožja, jemati pse na polje, hoditi v zeleni obleki; ovčar je smel le tedaj psa pri sebi imeti, ako mu je obesil na vrat petčetrjet kometolca dolgo poleno.

Zabavna jetnišnica. Ples v jetnišnici je nekaj posebnega. V mestu Limoges na Francoskem se je vršila v tamošnji jetnišnici krog polnoči resnično plesna zabava. Vsi kaznjenci in kaznjenke so se udeležile prireditve. Mož, ki je igral ulogo prireditelja se piše Paul Gregoire. Je ključavničar in šaljivec. Poleg tega se je še ukvarjal s tatvino avtomobilov, radi česar so ga vrgli v ječo. Zaprt se je spomnil nekdanjega poklica — ključavničarstva. Začel je izdelovati ključke, ki so odklepali posamezne jetniške celice. Odprl je opoldne, ko so bili pazniki pri obedu, celice in je peljal kaznjence na sprehod. Posrečilo se mu je, da je izgotovil ključ do ženskega oddelka in na ta način je prišlo do plesne zabave. Paul je ponaredil neopazeno ključ od vseh vrat, le do onih ni mogel, ki bi mu bile podarile prostost. Tudi ta ponaredba se mu je posrečila končno. Skozi vrata v prostost pa ni utekel mojstrski ključavničar, ampak njegov prijatelj Avguštin Bro, eden najbolj proslulih zločincev. Še le po tem pobegu so začeli raziskovati zavedo in so odkrili, kakega umetnika v odklepanju vrat hranijo v jetnišnici. Marsikatera zabavna znamenitost med kaznjenci je postala znana paznikom po razkrinkanju duhovitega mojstra v potvorbi ključev Paula.

Stoletna ženska s 154 potomci. Te dni je obhajala gospa Marija Franceze iz Domodossole v Pijemontskih Alpah v severni Italiji svoj stoti rojstni dan. Starka je duševno in telesno še popolnoma čila in gleda na 154 potomcev. 40 od teh se je udeležilo svetovne vojne.

Pri čitanju roparskega romana umorjena. V Ebersvaldu pri Berlinu so našli zaklano 60 letno trafikantinja Marijo Elletrand. Po zločinu je bila žrtev orožja denarnih prihrankov. Ko so našli umorjeno v krvi, je ležal pred njo na mizi odprt roparski roman. Na odprti strani knjige so bile besede: »Istega dne so našli njeno truplo. Nikdo ni znal, kdo je izvršil zločin.« Ravno na tej strani je čitala ženica, ko je vstopila oseba, ki jo je umorila ter izropala.

Kako časti Moskva Lenina? V Moskvi izhaja na tihem glasilo opozicije, ki se imenuje »Kolokof«. V tem časopisu je bilo objavljeno o že rajnem očetu boljševizma Leninu sledeče: Necega dne se je pojavil pred Leninovim tronom konj, ki je rekel diktatorju: »Vladimir Ilič (Lenin), jaz sem zastopnik prevoznega delavstva. Prosim te za

»paiok« (izraz za dovoljenje) za prodajo blaga.« »Tu imaš paiok,« mu je odgovoril Lenin. Drugi dan se je prikazala pred Leninom krava: »Vladimir Ilič, jaz sem dajalka mleka po poklicu, te prosim, podeli mi »paiok!« Po kratkem oklevanju je izdal Lenin pridni živali dovoljenje za prodajanje blaga. Tretji dan se je priklonil pred vsemogočnim Leninom osel s prošnjo obeh prednikov. Sedaj se je pa razjezil Lenin: »Konj in krava imata zasluge za splošnost, a ti, kake obče koristi imaš pokazati?« — »Sodrug Vladimir Ilič,« je govoril razžaljeni osel, »mar li verjameš, da bi se bil ti kedaj povspel do vsemogočnosti v Rusiji brez nas oslov?«

Iznajdljivost velemestnih tatov. Po najbolj obljudeni ulici v Londonu je tekla te dni lepo oblečena ženska, ki je kričala: »Ugriznil me je stekel pes, pomoč, pomoč . . .!« Pes je res tekel za kričečo in jo skušal popasti. Vse je bilo prestrašeno pri tem prizoru. Nikdo ni upal pristreči psa, ženski spol je padal v omedlečico pri pogledu na bežečo damo. Konečno je pribežala od psa preganjana žrtev v odprto trgovino za dragulje in se zgrudila med krikom: »Jaz moram umreti!« Iz trgovine so jej prirekli na pomoč uslužbenci, a tudi semkaj jej je sledil stekel pes. Žival se je bližala renčeč, uslužbenci so se poskrili po kotih trgovine. Psa je prijela nekaka trenutna slabost, padel je na tla, ne da bi se brigal za preganjano. V trenutku splošne zmede se je pojavil lepo oblečeni gospod, ki je ukrotil s posebnim prijemom pobesnelega psa in pozval uslužbenca v prodajalni draguljev, naj pokličejo avtomobil, da bo odpeljal takoj na opazovalnico ugrizeno damo ter psa. Vse se je odzvalo pozivu rešitelja in ta se je odpeljal z avtomobilom z žensko ter psom. Ko so si trgovec in njegova služinčad opomogli od strahu, so opazili, da je odpeljal pogumni rešitelj celo vrsto najbolj dragocenih predmetov. Cela komedija s steklím psom je bila dobro premišljena, ki se je bogato obnesla.

Brivec, ki bo zaslužil 4 tisoč dolarjev. Njujorski večkratni milijonar Kenney je nastopil te dni na parniku »Leviathan« potovanje krog sveta. Vzel je seboj ubogega brivca iz Newyorka, ki ga bo bril na potovanju. Kot nagrado za britje je obljubil svojemu dolgoletnemu brivcu: potnino, prehrano in 4000 dolarjev nagrade.

Velik dijamant. V dijamantnem okolišču Liechtenburg v južnoafriški državi Transvaal so naleteli te dni na di-

jamant, ki je velik kakor kokošje jajce, tehta 101 in četrt karata in je vreden 1,898.000 Din.

Odkritje tatvine iz časov staroegipčanskih faraonov. Posebna družba starnarjev Robert Mond, ki je pravkar zaposlena z raziskavanji starin v Egiptu, je zadela na čudno najdbo. Tekom razkopavanj so odkrili razvaline ubogega stanovanja staroegipčanskega sužnja in našli v njem dragoceno ovratnico iz biserov. Nakit je bil skrbno zavrit in skrit v stanovanju. Okolščine, pod katerimi so odkopali dragocenost, so počile učenjake, da so bili po tisočletjih najdeni biseri ukradeni. Ta trditev je tem bolj verjetna, ker še niso doslej dobili v suženjskem stanovanju tako dragocenega nakita. Brez dvoma je bil tat suženj kakega prav bogatega Egipčana. Pri raziskavanjih grobnic staroegipčanskih svetih bikov, so večkrat opazili, da je ostalo okostje brez glave. Za časa faraonov so ovili roge in del glave sv. bikov pri pogrebu z zlatimi ploščicami. Verjetno je, da so se upali celo v dobi vsemogočnih faraonov gotovi ljudje tako daleč, da so udarli v grobnice sv. bikov, odrezali glave in se polastili zlata.

Zakladi perzijskega šaha, ki je morda najbogatejši vladar na svetu, so shranjeni v podzemskih prostorih njegove palače. Vrednost teh zakladov se ceni nad 300 milijonov rubljev. Najdragocenejši predmet je starorodbinska krona v obliki vaze. Ni sicer umetniško delo, ima pa vdelan rubin v velikosti kurjega jajca. Razen tega ima šah med zakladi srebrno kupico, v katero je vdelanih osem smaragdov, katerim ne najdeš enakih na celem svetu, kakor po izdelavi tako tudi po velikosti. Na enem izmed teh smaragdov so vrezana imena perzijskih vladarjev. Ena sablja imenitno okovana z zlatom, ima ceno 8 milijonov rubljev. Biseri, rubini, safiri in jaspisi med zakladi so prekrasni. V zbirki dragocenosti se nahaja tudi kos morske pene značilnega pomena, kateri pripisujejo Perzijanci čudno moč, da varuje svojega gospodarja vsake nesreče.

Grozna potresna nesreča. Med Avstralijo in Južno Ameriko je velik otok Nova Zelandija. Leta 1886 je bil obiskan otok od ognjenega izbruha in tako silovitega potresa, da so se zrušile visoke gore 34 km na dolgo. Iz žrel ognjenikov so bili tedaj izbruhani milijoni ton žarečega kamenja. Letos 16. junija je obiskala otok strašna potresna nesreča, ki je objela kraje Tasmanskega zaliva na severu do Kukove gore na ju-

Knjiga za oktober.

Novol

Legende sv. Frančiška.

To knjigo lepih zgodb o velikem svetniku je napisal znani pisatelj Franc Ks. Meško. Vsak naj to knjigo prečita! Veliko pravega veselja bo užil. Spoznal bo blagoslov preprostega življenja, ki pa je bogato na notranji sreči. — Knjiga »Legende sv. Frančiška« stane broš. Din 16.—, vez. Din 24.— in se naroča v

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

gu. Potres je uničil dva velika svetilnika ob morju. Obmorsko mesto Nelson je odrezano še danes od prometa, ker je bil zasut Bullerjev zaliv. Pri letošnji nesreči so nastali v zgoraj omenjeni razdalji novi vrelci, iz katerih bruhaajo podzemeljski ognjeniki vrelo paro, žveplo ter blato. Pojavilo se je no-

vo 12 km dolgo jezero. Cvetoča naselbina Karamea z 2000 prebivalci je popolnoma izginila s površja. Obseg junijske nesreče še ni raziskan, ker se nikdo ne upa v od potresa obiskane pokrajine, kjer se še sedaj razlega votlo podzemeljsko gromenje in bobnenje.

Kako vladajo boljševiki na Ruskem.

III.

Življenje ruskega delavca.

Sovjetska vlada izjavlja, da je proletarska in da vlada v imenu delavcev. Vsled tega bi smeli sklepati, da bodo delavci pod boljševiki srečni in zadovoljni. Toda g. Dujé piše v svoji knjigi: »Z dokazi v rokah ugotavljam nasprotno: ruski delavci so najbolj tlačeni, v največji meri izrabljeni in najnesrečnejši ljudje.« Mišljenje ruskih delavcev je v obče protikomunistično. Glavni predmet ruskega delavca se brezuslovno vrti okrog plače, ki jo ima dandanes in ki jo je imel pred revolucijo. Ako vas delavec pozna in ima zupanje do vas, le skušajte ga odkritosrčno vprašati. Odgovoril vam bo prihično tako: »Izjavljam vam, da je ruski delavec pred revolucijo slabo živel; toda, bratec, jaz sam sem jedel, dokler se nisem nasitil, in sem preživel vso svojo družino. Otroci so hodili v šolo. Danes mi pravijo: oblast je v vaših delavskih rokah. Danes so delavci na vladi. Ali malo imam od te oblasti, pod katero je delavec prvi, ki umira lakote.« In tedaj morete poslušati dolgo vrsto njegovih tožb. Slišali boste, da v nobeni deželi na svetu nimajo delavci tako žalostnih življenjskih pogojev kot v sovjetski Rusiji. G. Dujé navaja tu več izgovorov. Jaz priobčujem le enega: Poznal sem delavca Pavla K . . . , kateri je delal v Donski tovarni tobaka »Asmolov«, ki je bila nacijolizovana in prekrščena v »Roza Luksenburg«. Ž njim sem imel stike že od leta 1911. Pravil mi je:

»Danes prejemam mesečno plačo 58 rubljev-črvoncev (okrog 1500 Din). Toda, ko pride dan izplačila, mi pri blagajni pokažejo vpisek raznih dobitkov, kateri se imajo odtegniti od plače. Odtegujejo mi znesek za profesionalno zvezo, naročnino na liste, prispevek za rdečo mednarodno pomoč, za brezposelne na Angleškem itd. Po vseh odbitkih prejemam mesečno 40 do 45 rubljev-črvoncev. Ako pa človek proti temu ugovarja ali, če izjavi, da mu ni za liste, ker jih ne čita, ga napode iz tovarne ali ga celo zapro. Taka usoda je doletela moje tri prijatelje. Odpustili so jih, a komunistična zveza v tovarni je zabranila, da jih nikjer niso smeli zaposliti.«

»Vzamem torej onih 40 rubljev-črvoncev. Kaj naj kupim zanje? Pred revolucijo sem prejemal 65 rubljev in so mi izplačali vse do zadnje kopejke. Bila je to zlata doba. Vse je bilo bolj poceni. Funt (400 g) belega kruha je stal 3 kopejke, danes 10 ali 11, a črni kruh 6 kopejk. Surovo maslo, katero je stalo funt 20 kopeik, stane danes 1 rubelj.

Cene obleke so nedosežne. Kako naj živim s 40 rublji? Jadno in grenko je delavčevo življenje v Rusiji. Naj gre brez sledu ta zoperna »delavska oblast«, pod čegar upravo ruski delavec proklinja dan, ko ga je rodila mati. In komunisti so še predrzni, da pravijo, da delajo za delavce.

»Ko so nas potrebovali za časa revolucije, so nam pripovedovali: »Stanovali boste v bogataških palačah, vse bo vaše.« Lepe so naše današnje palače. Pred revolucijo sem plačal za sobo 10 rubljev mesečno in se dalje nisem za ničesar brigal. Danes plačam 8 rubljev, a poleg tega še plačam za vodo, za kanalizacijo in bogve za kaj še 5 do 10 rubljev, tako da so mi stroški skoraj dvakrat večji kakor prej.«

Posebno beden je položaj ruskih rudarjev. Rudarji živijo v barakah, katere se utegnejo vsak trenutek podreti in katere jih ne varujejo pred dežjem in pred snegom. Več družin živi skupaj. Videl sem male sobe, komaj dosti velike za dve osebi, a je stanovalo v njih 9 do 20 delavcev. Drugi živijo v jamah pod zemljo kakor predzgodovinski človek. Moški in ženske spijo skupaj kakor živali. Spolne bolezni se širijo. Nekega dne je prišlo v Rostov 200 žensk-rudarjev, katere so poslali iz Donca. Nastanili so jih v stari kartonažni tovarni, v Suvorovskoj ulici h. števil. 19. Čez tri tedne jih je prišla obiskat zdravnica, gospa N. Perelman, ki je v službi v komisarijatu za zdravstvo. Ta je ugotovila, da samo šest odstotkov teh delavk ni imelo spolnih bolezni.

Še nekaj o manifestacijah ruskih delavcev. Tujci, kateri se vračajo iz Rusije, opisujejo veličastne delavske manifestacije proti kapitalistični francoski politiki v Siriji in Maroku, proti posredovanju velesil na Kitajskem, proti angleški protisovjetski politiki itd. Ker se teh manifestacij udeležuje ogromno število delavcev, tujci res mislijo, da imajo boljševiki ruski narod za seboj. Zakaj se delavci udeležujejo teh prireditev? Radi tega, ker je njihova udeležba na manifestacijah obvezna. Te obvezne udeležbe se oprostijo tisti, ki prinese zdravnikovo spričevalo. Ako delavec brez vzroka izostane, se takoj zapiše v črno knjigo dotičnega podjetja, kjer je zaposlen. Ako se tak izostanek ponovi, se uradnik ali delavec takoj odpusti iz službe. Ta vrsta pritiska na delavce je v navadi v vsej boljševiški Rusiji. Sploh sovjeti z vso silo izrabljajo težki položaj ruskega delavca, da bi v inozemstvu mislili, da je ruski narod na njihovi strani.

Ker sovjeti nimajo strokovno izobraženih delavcev, vabijo specialiste iz raznih evropskih dežel v Rusijo. Toda

taka služba se odsvetuje, ker le mnogi taki specialisti so doživeli žalostne skušnje. Navajam en zgled. Mlad Anglež z imenom Edvard Remington, mehanik, izvrsten poznavalec svoje stroke, je bil pozvan maja leta 1925 kot specialist za dizelmotore v tovarno za svilo v Moskvi. Upravitelj tovarne ga je zelo cenil, a padel je v nemilost boljševiške zveze. Prijeli so ga in zaprli. Gotove smrti ga je rešilo le posredovanje njegove vlade. Kot zločinca so ga spremili do meje. Ta gospod Remington je pisal g. Dujé pismo, v katerem so tudi te-le besede: »Opazil sem, da večina ruskih delavcev ne mara sovjetske oblasti in da goji očevidno mržnjo proti komunistom. Ti so se polastili najvišjih mest in prejemajo večjo plačo kot drugi delavci. V oni delavnici, kjer sem bil zaposlen jaz, so komunisti pili, lenarili in izdajali naredbe, a delavci so trpeli in delali kot živina.« G. Dujé sklepa to poglavje z besedami: »Kar se mene tiče, moram še enkrat potrditi in ugotoviti, da delavec v sovjetski Rusiji živi v strahovitih življenjskih odnosih. On je predmet nečuvane mrcvarenja in mučenja, katero vrši nad njim vlada, katera se imenuje vlada »delavcev in kmetov«. Proletarci vseh dežel, zedinite se radi borbe proti najstrašnejšemu sovražniku: proti komunizmu!«

*

Nekaj o razvoju „Zeppelin“.

Danes od celega sveta slavljeno »Zeppelin« je izum že umrlega nemškega grofa Zeppelina.

Grof Zeppelin je bil prvotno oficir. Prvič se je začel zanimati za zrakovplovbo, ko se dvignil v zrak v Ameriki leta 1862 na balonu, ki je bil pripravljen za vojno opazovanje ameriškega generala Mac Chellana. Kot nemški oficir je proučeval Zeppelin opazovalno delo balonov leta 1871, ko je oblegala nemška armada Pariz. Leta 1874 je izdal nemški vrhovni poštar Stephan razpravo pod zaglavjem »Svetovna pošta in zračna ladja«. Omenjena razprava je grofa tako navdušila, da je naslovil na württenberškega kralja spomenico. V tej razlaga raziskovanje zemlje in posebno severnih pokrajin s pomočjo zračne ladje. Istočasno, ko je razmišljal Zeppelin o ustvarjenju z lahkim plinom napolnjene zračne ladje, so se Francozom in Avstrijcem bradko ponesrečili vsi tozadevni poskusi. Ravno prvotna ponesrečenja z zračno ladjo so prestrašila vse merodajne kroge evropskih držav. Zeppelin se je obračal kot oficir zastoj na nemško vojno ministrstvo, da bi mu omogočilo udeležitev od njega spočetega izuma. Voditelji nemške države in strokovnjaki so se smejali Zeppelinovemu načrtu kot lepim — a nedosegljivim sanjam.

Razočaran nad gluhimi ušesi vojaških osebosti se je odpovedal grof vojaškemu poklicu in osnoval leta 1898 delniško družbo. Namen družbe je bil zbrati denar, s katerim se bo zgradil prvi zrakoplov.

Prva zrakoplovna delavnica je bila

otvorjena v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru, kjer je še danes izhodišče najbolj modernega »Zeppelin«. V to delavnico je zabil neumorni grof celo svoje premoženje.

Med Zeppelinovimi prvimi pomagači so bili še danes živeči inženjer: Kober, ravnatelj družbe dr. Colman in nadinženjer dr. Dürr. Sedanji vodja »Zeppelina« dr. Eckener je bil prvotno eden najbolj zagrizenih grofovih nasprotnikov. Še le pozneje se je spreobrnil in se posvetil iznajdbi.

Prvi polet je poskusil »Zeppelin« nad Bodenskim jezerom 2. julija 1900, ki se je obnesel dobro.

Dne 1. julija 1908 se je upal grof z zrakoplovom od Bodenskega jezera v Švico. Polet se je posrečil, a nikdo ni imel zaupanja v iznajdbo.

Dne 5. avgusta 1908 je zadela zračno ladjo po dolgi vožnji nesreča eksplozije, a brez človeških žrtev. Pri vseh dosedanjih poletih od začetka do danes ni pri »Zeppelinu« nikdo ponesrečil smrtno.

Naslednje številke naj na kratko pokažejo, kako se je spreminjal Zeppelinov zrakoplov glede dolžine in širine trupa od prvega pojava do danes. Prvi »Zeppelin« leta 1900 je bil dolg 128 m, v premeru 11.7 m. II. leta 1908 dolg 130 m, premer 13.6 m. III. leta 1913 dolg 158 m, premer 16.6 m. IV. leta 1915 dolg 163.5 m, premer 18.7 m. V. leta 1916 dolg 198 m, premer 23.9 m. V. leta 1917 dolg 226.5 m, premer 23.9 m. VII. leta 1919 dolg 120 m, premer 23.9 m. VIII. leta 1923 dolg 200 m, premer 27.64 m. IX. leta 1928 dolg 236.6 m, premer 30.5. S tem zadnjim je bil srečno končan najkrajši polet okoli sveta.

*

Tobak in pipa.

Kakor znano, je dobila Evropa tobak iz Amerike. Ko je odjadrjal Kolumb po odkritju predamerikanskih otokov nazaj v Španijo, je pustil na otoku Haiti kot zaupnika svojega spremljevalca samostanskega brata Romana Pane. Ta je prvi beležil, kako sedejo Haitčani krog ognja in pušijo iz pipe neko posebno zelišče.

Iz otoka Haiti je romala tobačna rastlina najprej v Španijo ter na Portugalsko.

Velike zasluge za razkritje raznih tobačnih vrst ima Anglež Walter Raleigh, ki je zanesel kot prvi iz Amerike v Evropo krompir. Omenjeni Anglež je odkril ameriško pokrajino Virginijo, odkoder imajo smodke viržinske svoje ime. Tam so bila razna indijanska plemena udana pušenju iz pipe. Anglež je popisal, kako posedajo Indijanci krog ognja in od ust do ust roma takozvana »pipa miru«. Prve indijanske pipe so bile izrezljane iz kamna Cortlinit, kojega so dobivala indijanska plemena iz krajev med severoameriškima rekama Mississippi in Missouri. Kamenite pipe so bile lepo barvane in se je pušilo iz njih iz dolgih lesenih cevok.

Kako dolgo so pa že pušili Indijanci pred prihodom Evropejcev, ni znano. Že ogenj je za človeka nekaj privla-

čnega. Se ne smemo čuditi, ako se je hotel Indijanec igrati z ognjem, ki mu je tlel dolgo v kameniti pipi. Da ogenj iz pipe in dim nista pekla, ju je ublažil brihtni Indijanec potem lesene cevke. Vsekako je bila pipa prvi način uživanja tobaka.

Iz Španije in Portugalske so dobili tobak Francozi. Največ zaslug za zasačenje tobaka med Francozi ima francoski poslanik v Lissaboni Janez Nicot.

Znameniti rastlinar Linne je imenoval po omenjenem poslaniku strup, ki ga vsebuje tobak »nikotin«. To ime se je ohranilo do danes.

V dobi 30 letne vojne je razneslo vojaštvo tobak po Nemčiji. Najprej se je pojavilo pušenje v nemškem mestu Augsburg. Španci, Portugalci, Francozi in Nemci so rabili tobak poleg pušenja tudi kot zdravilno sredstvo.

Po zgledu Amerike je tudi Evropa duhan pušila iz pipe. Prvotna indijanska pipa se je seve v Evropi izpopolnila in njena oblika se spreminja do danes. Iz prvotnega pušenja iz pipe so se razvile cigare, cigarete in šnofanec i. t. d.

Tobak je imel skraja tudi hude nasprotnike. Duhovščina je s prižnic skozi desetletja prepovedovala ljudem tobak. Ostri nastopi proti uživanju tobaka so mu pripomogli do razširjenja po celem svetu, med vse narode in sloje.

*

Indijansko maščevanje.

Španec Santiago Rosales je zapustil iz neznanega vzroka svoje prvotno bivališče v okolici južnoameriškega mesta Lima. Preselil se je s svojo lepo hčerko Luc na bolj v hribih ležečo posest, ki se imenuje Hacienda Tambo Chico. Španec je bil zelo bogat posestnik in lakomen po denarju. V bližini njegovega bivališča je indijanska trdnjava Huaca Grande. Trdnjava hrani grobišča skozi sto in stoletja po kulturi slovitih Inka-Indijancev. Ta grobišča so še za današnje Indijance svetost, katere se ni drzil nikdo dotakniti, kaj še le onečastiti ali celo oropati.

Prvotni Inka-Indijanci so izdobilili krog trdnjave Huaca Grande v granitne skale grobove z dolgimi hodniki. Svojim umrlim vladarjem so polagali v grob: zlate posode, orožje in druge dragocenosti. Znamenite prednike so hranili v razkošnih grobovih kakor stari Egipčani kot mumije. Po odkritju Amerike so se vrgli zlata lačni Španci na Inka dragocenosti, a grobišča se niso upali dotakniti.

Še le pred kratkem se je začel zanimati za Inka grobove omenjeni Španjol s svojo hčerko. Ne meneč se za indijansko svetost, je udril v grobove in odnašal iz njih sto in stoletne mumije, zlate posode in sploh znamenitosti. Naropane reči je hranil na svoji posesti, da bi jih razkazoval prijateljem.

Indijanci se niso upali upreti roparju, ker je bil mogočen in znan po brezobzirni surovosti. Zatekli so se k svoji znameniti čarovnici z imenom Tomasa. Po njenem maščevalnem načrtu so se ravnali in to se je zgodilo tako-le:

Nekega dne sta se oglasila pri Rosalesu dva najstarejša indijanska odposlanca. Prosila sta ga v imenu indijanskih plemen, naj pusti v miru grobove njihovih prednikov, ki so jim najsvečejši spomin. Surovina ju je povabil v veliko dvorano. Tukaj so ležale po raznih kotih indijanske mumije in zlati zakladi. Ko jima je razkazal naropano, je pustil oba preteptsti z bičem ter ju spodil.

Nekaj dni za tem sta se pojavila pri Špancu dva druga Indijanca. Zaupala sta mu, da sta pripravljena mu izdati grob, v katerem počiva ter ga čuva bogzna kedaj umrla Inka princezinja. Mumija princezinje je v najbogatejši obleki, krog nje in pod njo — neizmerni zakladi zlata, biserov in sploh dragocenosti. V brezsrčnem lakomnežu se je zbudil pohlep. Sledil je Indijancema. Vodila sta ga proti starim Inka grobovom. Po preteku dveh ur so prišli po podzemskih hodnikih do kamenite plošče. Ko so jo odstranili, so stopili v dvorano, koje tla so bila posuta s človeškimi lobanjami. Iz te dvorane se je začel hodnik s čarobno lepo votlino, ki je ki je čuvala mumijo princezinje in starodavne zaklade. Že od daleč je bil videti blesk zlata ter draguljev. Na sredini neizmernega bogastva je stala ženska mumija.

Lakomni Španec je kar drgetal pri pogledu na bajno indijansko grobišče. Gnalo ga je le naprej mimo zlata k čudoviti mumiji, pred katero je obstal. Ko je pogledal stoječo princezino od glave do nog, je kriknil, kakor bi ga kdo sunil z nožem v srce.

Valjal se je potleh, tulil od bolesti, spremljevalca sta zrla mirno na grozno razočaranega lakomneža. Čez precej časa se je opomogel toliko, da je zbežal iz grobnice in proti domu. Par dni zatem je zblaznel in umrl kot blaznež.

— — —

Indijanci so mu bili iz maščevanja ugrabili edinega otroka — krasno in od vseh oboževano hčerko Luc. Umorili so jo, spremenili v mumijo, jo oblekli v starodavno obleko Inka princezinje in jo postavili v skrivnostno in z vsem megočim bogastvom prenapolnjeno grobnico. Groboskrunitelj je spoznal v mumiji svojo lastno hčer in ta pogled in zavest indijanskega maščevanja sta mu oropala pamet. Kaj so mu pomagali nakopičeni zlati zakladi, ko pa je umrl brez dediča kot z blaznostjo kaznovani ropar indijanskih grobov.

„A njega ni...“

je povest iz svetovne vojne. Izšla je komaj pred enim mesecem pa je razširjena že po celi Sloveniji.

All jo že imate?

Dobi se v obeh Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v knjigarnah v Celju in Ptujju ter pri pisatelju Francu Kolenču (kaolanu v Murski Soboti). Stane brez poštnine broširana izdaja samo 15.— Din, vezana pa 22.— Din.

Novc knjige.

Iz zgodovine življenja in delovanja kapucinov. Napisal p. Mavricij Teraš. Str. 95. — Ta knjižica nam opisuje, kako so se kapucini tekom štiristoletnega svojega obstanka z apostolsko gorečnostjo trudili za zveličanje duš, kako so požrtvovalno širili krščansko vero med pogani in neverniki, kako so se pečali z znanstvom in pisateljstvom, kako so vneto stregli bolnikom in kako imenitno so se udeleževali na socialnem, diplomatičnem in političnem polju. Tudi slovenski kapucini so storili mnogo dobrega za Cerkev, državo in svoj narod. Bili so priljubljeni ljudski govorniki in takorekoč prvi slovenski katoliški pisatelji. V zgodovini slovenskega slovstva zavzemajo trije kapucini, namreč o. Ivan od Sv. Križa, o. Rogerij iz Ljubljane in o. Hipolit iz Novega mesta prav častno mesto. Vsled tega priporočamo vsem čitateljem Slovenskega Gospodarja, naj si naroče knjižico p. Mavricija. Naroča se v kapucinskem samostanu v Celju in stane samo 8 Din, po pošti en Din več.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapl zasigura naravna »FRANZ JOSEFOVA« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na kliniki za bolezni krvnih cevci so izkazala, da služi »FRANZ JOSEFOVA« voda posebno dobro starejšim ljudem. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

Organistovske zadeve.

Celje. Na zborovanju Zveze organistov za Slovenijo je bilo navzočih okrog 40 organistov iz lavantinske in ljubljanske škofije. Med temi tudi stalni glasbovodja in skladatelj g. St. Premrl, ki je dal organistom mnogo dobrih nasvetov. Predsednik Klančnik pa je precej temeljito razpravljal glede organistovske zavarovanja in o drugih važnih stvareh. G. H. Križnik, organist in posojil. uradnik v Konjicah, je omenil, da obhaja letos 4. novembra K. Bervar 65 letnico svojega rojstva in 1. januarja 1930 poteče 50 let, odkar se je začel baviti z glasbo. Vsled tega je skladatelj Grum predlagal, da so ga enostavno imenovali za častnega člana. Za to imenovanje se je jubilat srčno zahvalil ter je organistom svetoval, da naj kolikor mogoče složno živijo s svojimi predstojniki, občinami in farani ter naj vsak spor mirnim potom brez sodnijske obravnave doma uredijo. Natančneje glede tega zanimivega zborovanja bo poročal Cerkevni vestnik.

Na občnem zboru Zveze organistov se je sklenilo, da se uvede nekaka borza ali posredovalnica za službo organistov. Zveza organistov bo vodila seznam izpraznjenih mest za organiste in seznam organistov, ki so brez službe ali ki bi radi službe premenili. Vsakega takega bo Zveza obvestila o vseh službah, ki so na razpolago in niso zasedene. Pripominja pa se, da se bo pri tem oziralo le na te, ki so člani društva in ki niso s članarino na dolgu čez 6 mesecev. Vsak, ki hoče izvedeti o službah potom zveze, naj pošlje 10 Din v znamkah za poštino, to je za obveščanje o izpraznjenih službah. Organisti kakor župni uradi bodo na dobičku, ker ne bo treba plačevati dragih oglasov, kateri še vselej nimajo uspeha, ker je veliko organistov, ki takšne oglase pregledajo. Torej, kdor je brez službe ali jo želi menjati, naj se zgleda in pošlje 10 Din. O vsaki služ-

bi, ki bo izpraznjena, bo vsak obveščen. Tudi č. g. duhovnike prosimo, da nam javijo, če želijo organista. Naslov: Zveza organistov, Šmartno ob Paki, Savinjska dolina.

Umrl je Vinko Šerbak, organist, občinski in posojilniški tajnik na Polzeli. Dne 19. tega mesca je bil pogreb, katerega se je poleg velikega števila faranov udeležilo tudi 14 organistov, ki so mu z domačimi pevci zapeli žalostinko.

V pokoj je stopil Gregor Krpač, organist v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Pokojniški zavod mu je že priznal pokojnino ter mu isto nakazal že od 1. januarja tega leta nazaj. Zelimu mu, da bi zaslužno pokojnino še dolgo užival!

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na sobotni trg 21. septembra so pripeljali špeharji na 25 vozeh 48 zaklanih svinj, kmetje 11 vozov sadja, 13 voz krompirja, zelja in čebule. Krme na trgu radi dežja ni bilo. Svinjsko meso je bilo po 15 do 27.50 Din. Krompir 0.90—1.25, čebula 2—3, zelje 0.50—6, kumarce 0.10 do 2. Pšenica 2.50, rž 2.25, ječmen 2, koruza 2.50, proso 3—3.50, novi fižol 2.50—3, grah 8—10. Ena kokoš 40—42, par piščancev 32—60, raca 27—30, gos 50—80, domači zajec 20—30. Jabolka 2—5, hruške 3—6, slive 2—4, breskve 10—18, grozdje 6—10. Mleko 3, smetana 12—16, surovo maslo 40, jajca 1.25 do 1.50, med 25—28.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 20. septembra je bilo pripeljanih 407 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 100—125, 7—9 tednov stari Din 200—300, 3—4 mesece stari Din 350—450, 5—7 mesecev stari 480—520, 8—10 mesecev stari Din 600—750, 1 leto stari Din 980—1200. 1 kg žive teže Din 10.50—12, 1 kg mrtve teže 16—18 Din. Prodanih je bilo 203 svinj.

Gospodarska obvestila.

Kmetijsko gospodinjstvo štirimesečni tečaj za dekleta se prične pri šolskih sestrah v Ptuj (Mladika) s 15. oktobrom. Natančne podatke se dobi pri vodstvu samem.

Razstava sadja pri Mali Nedelji. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi pri Mali Nedelji v nedeljo dne 29. septembra 1929 od 7.30 do 18. ure v Društvenem domu sadno razstavo. Ta razstava ima osobito namen, nuditi našem sadjarjem ugodno priliko za spoznanje obstoječega stanja našega sadjarstva, kar je neobhodno potrebno za razvoj te za Slovenske gorice velevažne panoge narodnega gospodarstva. Razstavljeno bode vse domače namizno sadje, osobito pa tako, za katerega obstoje možnosti ugodne prodaje. Zato je želeli, da se naši sadjarji, domači kakor okoliški v velikem številu udeležijo te važne prireditve, ki naj bo domačinom v čast in novo spodbudo, tujcem pa naj pokaže sad žuljev prleškega gospodarja.

Ustanovitev rodovniškega odseka v Puconcih. Na pobudo vsestransko delavnega predsednika kmetijske podružnice v Murski Soboti ter na inicijativo vnetega in agilnega živinorejskega nadzornika g. ing. Wenkota se je pred dvema mesecema ustanovil rodovniški odsek kmetijske podružnice v Puconcih za odgojo plemenske živine simentalske pasme. Ustanovitev tega odseka kaže velik napredek za povzdigo živinorej v tamošnjem okraju ter obeta cela organizacija v kratki bodočnosti sijajne uspehe. Za predsednika je bil izvoljen neumorno delaven kmet in mlinar g. Kūhar,

katerega ime nam jamči za razvoj te organizacije.

Hmelj v laškem okraju ali žalost v hlini. — G. urednik, ko bi Vam jaz mogel popisati potrtost in obupnost naših ljudi, ki so se letos mučili s hmeljem, mislim, da bi Vam prišlo nehote ne le solze v oči, ampak upravičena ogorčenost v srce! Ne veste: zakaj pa ste se vrgli na hmelj! Le pogledajte naše bregove in strmine: v »urvaldu« trpimo kmetje stokrat več kakor kmetje na pokljih ali zmernih hribovih. Trta je pri nas pred 20 leti usahnila, novi amerikanec ne uspeva pri najboljši skrbi kulture več, žlahtno sadje, to je namizna jabolka, ne rodijo v naših visokih krajih; les ima je samo, veliki posestniki, živine ni mogoče vedno prodati, ko se rabi denar. Zato smo segli po hmelju, in sicer v zelo skromni meri, češ, nekaj pa bo le vrgel. Letos pa pride tak uder, da nas je ne samo razočaral, ampak naravnost pobil. Pomislite, koliko truda in stroškov napravi samo sušenje, ker si še nismo mogli postaviti dragih sušilnic. Noč in dan več kot 14 dni prebiti v zakurjenem prostoru, ki ima nad 40° C, to je naravnost mučenje za ubogega delavca. Sedaj pa nam židje in njihovi (še hujši) mešetarji ponujajo 4 do 5 Din, ponekod celo Din 2.50. In vendar je v naših hribovih hmelj lep zelen, dočim smo povsod po dolinah zlasti v Savinjski dolini videli velike njive popolnoma rujavega, uničenega hmelja! In po listih smo brali, da je v Banatu, na Češkem in Nemškem istotako veliko hmelja slo v nič po peronospori. No morem verovati, kar se ponekod govori, da je naša državna uprava na ljubo trem našim pivovarjem: Unionu v Ljubljani, Majfartu in Bajonu v Beogradu, oziroma v Zagrebu žrtvovala tisoče hrvatskih in slovenskih hmeljarjev. Kako to, da se nihče za nas ne zavzame, kadar bi nam bila pomoč nujna in potrebna, ko pa nas tudi v najoddaljenejših bregih najde davčni eksekutor. Letos je tukaj nekaj sadja, ki pa nima nobene cene. Blago v Celje postaviti pa nas na naših nepopisno težavnih in dolgih cestah, ki so mnogokrat samo kozje ceste, stane več kakor je sploh sadje vredno. Take razmere so pa ubogega kmetovalca v laških bregih naravnost obupale! Škoda, da letošnjo strašno zimo ni pozebel hmelj, ko je mraz uničil toliko trt in drevja. Sedaj slišiš povsod samo en glas: hmelja ne sadimo nikoli več! — Prizadet hmeljar.

Vinogradniki v novi nevarnosti.

V »Gospodarju« smo že parkrat opozarjali na nevarnost, katera grozi našemu slovenskemu vinogradništvu radi poplave z dalmatincem.

Čisto neopaženo in kar naenkrat pa je cela Slovenija preplavljena s protialkoholnim izdelkom, ki se imenuje »šabeso«. Pijača je zelo okusna muzira kot šampanjec, je v dobro zaprtih steklenicah in po ceni. Treba še posebej povdariti, da ni na prodajo prav nobene davka in nikakih šikan od strani finančne oblasti. Gostilničar zasluži pri vsaki steklenici najmanj 1 Din čistega. Razpečavanje šabese je tako organizirano, da tvrdka pripelje na lepem avtomobilu po dvakrat na teden svežo pijačo, kasira denar in odpelje prazne steklenice. Za manjše kraje posluje mariborska centrala, sicer so pa že v vseh večjih krajih podružne izdelovalnice.

Treba še omeniti, da je šabesa izvrsten pridevek k vinu in posebno okusno se spaja s kislimi dolenjskimi vini. Glavni sedež »šabese« je Zagreb in od tamkaj se je raznesla pijača potom ti-

he organizacije brez kričeče reklame po celi Hrvatski in Sloveniji. Dobiček, kojega že imajo izdelovalnice šabese do sedaj, mora biti ogromen in to vse brez pare davka,

Gostilničarji sami so prav zadovoljni z novo pijačo, ki jim daje lep zaslužek, po katerem ne sega davčna oblast. Poplava s šabeso je velika nevarnost za naše slovensko vinogradništvo in oblastno kislavo vodo pa je že itak skoro popolnoma izpodrinila po deželi in kopaljških.

Opozorili smo na »šabeso« ne radi tega, da bi bili proti protialkoholnemu gibanju, ampak radi tega, ker se kasi- rajo pri razprodajah protialkoholnih pijač milijoni; a od teh se ne plača nič najmanjšega davka; pri tem pa visoki davki uničujejo vinogradnika.

Vinogradniški krogi se bodo morali zganiti in opozoriti oblasti, da ne gre, da bi eden brez vsakega davka si polnil žepo z milijoni, drugi pa radi previsokih dajatev popolnoma propadel.

NAŠA DRUŠTVA

Orliškim krožkom. Občni zbor Slovenske orliške zveze se bo vršil 29. septembra tega leta ob 9. uri dopoldne v beli dvorani hotela »Union«. Za udeležence občnega zbora je z odlokom ministrstva za promet št. 74276 z dne 14. septembra tega leta dovoljena polovična vožnja. Ugodnost velja za 28., 29. in 30. september. Vsaka udeleženka kupi na vstopni postaji vozni listek do Ljubljane, ki ga pri dohodu v Ljubljano ne sme oddati, ker velja tudi za vožnjo za nazaj. Izkaznice se bodo dobile na občnem zboru.

Št. Peter pri Mariboru. Predzadnje nedelje v oktobru priredi šentpeterski Orel gledališko prireditev združeno s srečolovom. V to svrhu se bodo Orli oglasili pri premožnejših župljanih, da jim naklonijo primerne prispevke, odnosno darila za srečolov. Prihodnji občni zbor prosvetnega društva »Skala« bo združen s pravo 25 letnice.

Sv. Ožbalt ob Dravi. V nedeljo dne 29. septembra tega leta po sv. maši, ki je ob deveti uri, priredi Katoliško prosvetno društvo iz Mariburga v tuk. šoli skioptično predavanje o ustroju in delovanju človeškega telesa. Predavanje bo zelo zanimivo in poljudno, pojasnjevalo ga bo čez 40 slik in bo nudilo ljudem redko priliko, da spoznajo, kako je čudovito ustvarjeno človeško telo in se obenem pouče, kako se naj v zdravju boleznih varujejo in v boleznih zdravijo. Vsi domačini in prebivalci sosednih far (Brezno, Kapla, Sv. Duh, Selnica) se toplo vabijo, da to poučno predavanje poslušajo kar v najlepšem številu. — Domačin.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Orlovski odsek Sv. Trojica v Slov. goricah priredi prihodnje nedeljo po večernicah pri Sv. Juriju v Slov. goricah igro »Sirota, nedolžna žrtev zlobec«.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Prihodnje nedelje dne 29. septembra po večernicah priredi v naši društveni dvorani trojiški orlovski odsek lepo in vzgojno igro »Sirota, nedolžna žrtev zlobec«, h kateri se vsi Jurjevčani in sosedje prav vljudno vabite. Na svidenje!

Dornova pri Ptujju. V nedeljo dne 29. tega mesca priredi naše bralno društvo igro »Roka božja«. Tokrat bomo igrali na dvorišču Treze Katrančove, ki si ga je letos tako lično uredila. Za vse tiste, ki pa se radi smejejo, bomo pa igrali veselo igro »Za vse ljudi«. Zato pridite od blizu in daleč.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 29. septembra se vrši v Društvenem domu redni let-

ni občni zbor Katoliškega izobraževalnega društva. Vsi člani društva so dolžni, da ga posejijo in se prepričajo o delovanju in računih odbora. Tudi prijatelji društva, in vsi, ki želijo k društvu na novo pristopiti, iskreno vabljani. Bog živi!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Končno smo le dočkali ta zaželjeni trenutek, da je naš novi Društveni dom dograjen in blagoslovljen. Slovesna blagoslovitev in otvoritev tega se je izvršila v nedeljo dne 15. septembra. — Da pa ima Sv. Tomaž sedaj tako lep, za tukajšnje razmere primeren dom, se mora zahvaliti požrtvovalnim fantom in dekletom, predvsem Orlom in Orlicam. Dolgo prej so mu že vplivnejši možje pripravljali tla, mislili in sklepali, kje in kako bi ga gradili, pa bi še menda danes bilo pri tem, če ne bi božja previdnost poslala k Sv. Tomažu za vse dobro vnetega in delavnega g. kaplana Jurija Pribožiča, sedaj provizorja v Zagorju pri Pilštanju. Naj bo to na tem mestu poudarjeno, ker se iz različnih razlogov to ni dovolj povdario na dan blagoslovitve. Kajti on je bil tisti, ki je znal fante in dekleta ter sploh večino fare navdušiti za graditev Društvenega doma, katerega bi brez njegove spretnosti in požrtvovalnosti še sedaj ne bilo. Podpiral ga je v delu tudi g. župnik in pa agilni g. Anton Meško, posestnik v Lahoncih. Slovesnost blagoslovitve je potekla vzorno, za kar se moramo zahvaliti Bogu, ki nam je dal ta dan tako krasno vreme. Na predvečer blagoslovitve je tukajšnji orlovski odsek priredil na čast in v pozdrav prevz. pom. škofu g. dr. Ivanu Tomažiču akademijo, ki pa je nadvse dobro izpadla. Nato sta še mu domači pevski zbor in svetinjska godba priredila podoknico. Drugi dan pa so se že mnogo predčasno začele zbirati množice sosedov in domačinov k poznemu opravilu, ki ga je izvršil prevz. škof. Po končanem opravilu se je g. škof podal v številnem sprevedu Orlov in Orlic, naraščaja, duhovščine in drugega ljudstva k Društvenemu domu, da ga je blagoslovil. Vsa slovesnost blagoslovitve je bila res ganljiva in lepa. Po blagoslovitvi pa je bilo slavnostno zborovanje, ki ga je otvoril g. Meško, predsednik tukajšnjega Izobraževalnega društva in potem dal besedo g. Jošku Meško, kaplanu v Črensovcih. Za tem sta sledila še dva govora in dve deklamaciji; vmes pa je zapel domači pevski zbor. — Popoldne ob treh je bil nastop Orlov, Orlic in naraščaja. V velikem številu so sodelovali sosednji odseki. — Vse vaje so nudile gledalcem lepo sliko, vključno temu, da niso bile enotno in brezhibno izvedene, kar se seveda more opravičiti vsled pomanjkanja skupnih vaj. Med nastopom je v lepih besedah govoril prevz. g. škof in pa zastopnik Orlovske podzveze v Mariboru. — Nastop se je zaključil s plesom kolo, na kar so se gostje in domačini razšli. Bog daj, da bi bil ta novi Društveni dom središče in žarišče vsega prosvetnega in verskega dela pri Sv. Tomažu!

Vojnik. Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo dne 29. septembra tega leta tretjo veliko tombolo na dvorišču Orlovskega doma v Vojniku. Tombola obsega 10 glavnih dobitkov kakor: moško kolo, vreča moke, odeje, zaboj sladkorja, bala platna itd. ter brezštevilno manjših dobitkov. Cena srečki je 2 Din. Zato pridno kupujte srečke ker: Sreča vas išče, v srečki tiči; kdor srečke ne kupi, ta pameten ni! —

DESETLETNICA KONJIŠKEGA ORLA.

Pri nas v Konjicah je bila lepa slavnost. Orlovski odsek je namreč obhajal desetletnico svojega obstoja. Istočasno je obhajal tudi ustanovitelj Orla, ml. g. arhidijakon Fr. Tovornik desetletnico svojega plodonosnega in uspešnega delovanja v Konjicah. Obe priliki je konjiška orlovska družina združila ter napravila dan, kakor jih je malo takih. — Že v soboto popoldne, ko je zazvonilo delopust ter ubrano pritrkavalo, so izpod starega gradu Tattenbach

zadoneli strelji iz možnarjev ter je njihov odmev šel po Dravinjski dolini do zelenega Pohorja, čez Prihovške hribe do St. Bistrice pa čez šentjernejske griče do Boča in še dalje takoznanjal, da se v Konjicah pripravljajo na veliko slovesnost. Zvečer pa se je iz Društvenega doma izločil spreved z lampijonki, ki je krenil pod okno ml. g. arhidijakona. Tu sta zapela društveni mešani zbor in moški zbor, vsak po eno pesem, ljubko podoknico g. arhidijakonu. Ob navzočnosti velikega števila tržanov je nato čestital g. Križjek v imenu vseh katoliških društev g. Tovorniku, nakar se je slavjenec v lepih besedah zahvalil. Lep solnčni dan je nastopil zjutraj. Obrazi vseh so bili veseli in zadovoljni, ker je tudi Bog blagoslovil lep dan z lepim vremenom. Godba Omladine iz Maribora je neumorno igrala ter vabila v cerkev in k popoldanski ter večerni prireditvi. Ob pol desetih se je iz Društvenega doma začel spreved konjiškega Orla po trgu. Na čelu je bila konjenica 4 članov v kroju, za njim 13 v krasne narodne noše oblečenih deklet, ki so vzbujale splošno pozornost in občudovanje. Za temi orlovski prapor in nato po vrsti orlovske družine, začenši z orličicami in končujoč s četo mož — starešin v kroju, ki jim je načeloval br. ing. Šturm. V cerkvi je bila nato pridiga g. profesorja Rezmara. Pri pontifikalni maši, ki jo je v novem, za desetletnico darovanem, gotskem plašču služil arhidijakon, je prepevala v cerkvi orlovska družina. To je bil eden največjih užitek dneva. Na stotero grl, otroških in odraslih, moških in ženskih je navdušeno prepevalo: Zgri- njajo se vrste naše in Povsod Boga, med tem pa vpletalo lepe latinske rezponzorije, nazadnje pa Tantum ergo! Če v čem, v takem petju naj posnemajo Konjice vsi orlovski odseki. — Popoldne ob pol 4. uri se je vršil na popolnoma novo okrašenem telovadišču lep, vzoren telovadni nastop. Nastopili so sami domačini izjemo telovadcev na orodju in lahki atletiki. Tu so pa tekmovali med seboj Celjani, Mariborčani in Bistričani. Izvajali so vaje, da smo jih bili v resnici veseli. — Posamezne telovadne točke je spremljala in vezala godba. Na koncu sporeda je pa stopil na govorniški odsek starešina ing. br. Šturm ter je v kremenitih besedah izpovedal vero v orlovstvo in njegovo poslanstvo pri Katoliški akciji. — Zvečer ob 8. uri se je vršil komerz v čast slavljencu g. arhidijakonu. Po lepi akademiji, pri kateri so nastopili člani z globoko simbolično telovadbo »Oj Doberdob«, članice pa z nežno »Siroto« je Marica Fritz deklamirala, starešina dr. Macarol pa je g. Tovorniku izročil krasno diplomu, s katero ga je orlovski odsek imenoval za svojega častnega člana. Diplom — u metniško delo — je izvršil g. Jože Kos v Mariboru.

Naval na večerno prireditev je bil tak, da bi bili napolnili še eno dvorano, kakršna je dvorana v domu. To znači, kako priljubljen je g. arhidijakon med konjiškim ljudstvom in kak ugled ima Orel. — Tako je potekel dan, ki nam ostane vsem v lepem spominu. Zahvaljujemo vse, ki so nam pri pripravi pomagali, bodisi z delom ali denarjem ali pečovni Posebno hvalo smo dolžni gg. lesnim trgovcem, ki so nam za to prireditev poklonili mnogo lesa. Bog plačaj! Vsem obiskovalcem in posetnikom naše prireditve pa ključemo: Bog živi! Orlovska družina v Konjicah.

DOPISI

Maribor. Umril je daleč po Slovenskih goricah in na Dravskem polju znani Janez Šle- binger, rodod od Sv. Ane v Slov. goricah. Rajni je bil znan pod imenom »Butterhanzl«. V svoji mladosti je kupčeval z jajci in surovim maslom. Zadnjih 10 let pa je bil marljiv zastopnik naše slovenske »Vzajemanje zavaroval-

nicek. Bil je marljiv kot mravlja in je pridobil našemu domačemu zavarovalnemu zavodu na stotine zavarovancev. Šlebinger je bil veren mož ter se je v Mariboru z vnamo udeleževal našega gibanja za napredek. 73 let starega je neozdravljiv rak spravil v grob. Svetila dobremu možu nebeška luč! — V nedeljo dne 22. septembra se je otvorilo in po škofu Karlinu blagoslovilo novo pokopališče frančiškanske župnije na Pobrežju. Blagoslovitvi so prisostvovali številni zastopniki oblasti ter mestni in okoliški župani z zastopniki občin in več tisoč vernikov. — Mestna občina je lepo uredila ceste in ulice v takozvani novi delavski koloniji v Magdalenskem predmestju. — V okolici se je že začela trgatve portugizca. Mošt je letos izvanredno slahek. Ker ga je malo, ga prodajajo »od prešek« po Din 7 do 8 liter. — Dobroznani krojaški mojster g. Rudolf Stiherc v Cafovi ulici št. 2 je izdelal lastnoročno štajersko obleko za prestolonaslednika Petra in jo je poslal na Bled. Te dni je dobil pismeno zahvalo kraljice Marije za dobro izdelano obleko.

Hoča. V Reki je umrla v 70 letu gostilničarka in posestnica Marija Podkrižnik, po domače Mom, v soboto dne 21. septembra. Rajna je bila spoštovana mati, skrbna gospodinja in pri vseh priljubljena sosedu. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi v ponedeljek dne 23. septembra na pokopališču v Hočah. Žalujoči si ovi in hčerke se zahvaljujejo za obiske v bolni ljubljene mater g. dr. Mariniču iz Maribora, gasilnemu društvu, pevskemu zboru za balostinke, prijateljem ter znancem, ki so spremili blagopokojno na zadnji poti. Blagi materi ostani ohranjen hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

Činžat nad Falo. Na Činžatu nad Falo je umrla še le komaj 49 let stara veleposestnica in gostilničarka Matilda Korman. Blagopokojna je bila dobro znana po svoji dobrotljivosti po celi Dravski dolini in po Mariboru. Ostala jej ohranjen časten in hvaležen spomin! Žalujočemu soprogu in otrokoma naše sožalje!

Marenberg. Tukaj sta se poročila v ponedeljek dne 23. septembra g. Franc Muri, posestnik na Jezerskem in gđc. Miroslava Štangl, oba iz vernih in narodnih družin na bivšem Koroškem. Iskreno čestitamo!

Mežiška dolina. Sporoča se, da se je ustanovilo novo auto-podjetje med postajo Prevalje — Mežica — Črna s sedežem na Poljani pri Prevaljah in sicer Hrast. S tem podjetjem se je razvil zelo živahen promet po Mežiški dolini in je sedaj redna vožnja tako od starega podjetnika kakor tudi z novim podjetjem zasigurana. Omeniti je k temu tudi napredek v tem, da se je voznina oziroma taksa znatno znižala in so sedaj sledeče cene prevoza za osebo v glavnem na daljše proge to je Prevalje — Mežica Din 10.—, Mežica — Črna Din 8.—, od Prevalj do Črne torej skupno Din 18.—, isto obratno. Novo podjetje Hrast na Poljani je čalo, kakor se sliši tudi za člane SPD proti predložitvi veljavne planinske legitimacije 25 odstotni popust in je ugodnost za planince še posebno važna. Pričakovati bi bilo to tudi od starega podjetnika g. Križnika na Prevaljah, ki bi s tem dosti pripomogel k razvoju tujskega prometa v Mežiški dolini, katera ne zaostaja za Savinjske ali Logarsko dolino po svoji romantiki in ustanova v tej dolini ako omenimo naprave svinčenega rudnika. Upajoč, da se z redno vožnjo sedaj pomnoži promet po Mežiški dolini preko Koprivne na Solčavo in Logarsko dolino, ki je najkrajša pot za posetnike iz mariborske oblasti in je mogoč prevoz z avtom do Koprivne. Razvoj naj bo de najiskrenejše pozdravljen.

Zavodnja. Umrl je v 73. letu v pokojeni finančni paznik Tmaž Vrhovnik, ki je nad 30 let preživel tukaj v svojem rojstnem kraju svoj pokoj. Večni pokoj njegovi blagi duši. — Letina je pri nas povojna, ker ni bilo vremenske uime. Našim lepim smrekovim zavodom (odtod ime Zavodnje) pa toča itak ne more mnogo škodovati. Le sekira po njih glasno poje pri

vladajoči denarni stiski. — Odlikovan je bil z redom sv. Save V. razreda naš preč. g. župnik Rožman. — V cestni odbor je bil imenovan tukajšnji veletrgovec z lesom Martin Ročnik. Upamo, da se bo kot tak zavzemal za okrajno cesto, ki pelje čez naše hribe, ki potrebuje veliko oskrbovanja, ker se izvozi po njej toliko lesa iz naših in sosesdnjih planin, kakor po nobeni drugi cesti blizu.

Razbor pri Slovenjgradu. Dne 15. septembra se je vršila v gostilni Suhidol velika vrtna veselica z ribolovom v prid občinskih ubožcev in revnih šolskih otrok. Ob tej priliki se je nabralo v ta namen 1677 Din. Občinski ter krajevni šolski odbor se čutita dolžna, da se najprisrčneje zahvalita vsem dobrotnikom, ki so pripomogli do tako lepega uspeha. V prvi vrsti se zahvaljujemo gospodu Malleju in soprogi, ki sta z dobro postrežbo z jedil in pijačo pogostila številne goste. Tudi Slovenjgradčanom vsa čast in hvala za obisk ter so tudi v naprej najiskrenejše vabljeni in vedno dobro došli.

Sv. Andraž v Slov. gor. (Nedolžen v smrt.) 17 letni Jožef Kovačec se je vračal v pozni večerni uri iz košnje proti domu. Medpotom se je ustavil na demu svojih sorodnikov, kjer je bilo zaposlenih več izvenžupnijskih zidarjev. Med temi in znanimi domačim rogovileži je prišlo do prerekanja in pretepa v katerem je po nedolžnem Jožef Kovačec dobil smrtno varno rano, kateri je kljub zdravniški pomoči podlegel. Umrl je bil miren mladenič, vnet član Apostolstva, vsak prvi petek z materjo in bratom bil pri sv. obhajilu — zato je tem bolj obžalovanja vreden dogodek. Vrlim staršem, ki so izgubili z Jožetom takorekoč desno roko, naše sožalje, mladeničem pa resno besedo: Ogibajte se vsake ponočne tovarišije!

Križevci pri Ljutomeru. Pri nas slavi posejilnica v nedeljo dne 6. oktobra po rani sv. maši v Slomškovi dvorani 30 letnico svojega obstoja. Vršil se bo slavnostni občni zbor, na katerem bo govorilo več zadrugarjev, med njimi tudi nadrevizor Vlad. Pušenjak iz Maribora. Pričakuje se obilna udeležba članov in vlagateljev posejilnice.

Ljutomer. Ljutomerski orlovski odsek uprizori v dne 6. in 13. oktobra ob 3. uri popoldne v Katoliškem domu prekrasno igro v 5 dejanjih »Žrtve spovedne molčečnosti«, ki je povzeta iz francoske zgodovine preteklega stoletja. Ta uprizoritev je žela povsod velik uspeh. Pridite tedaj vsi v najobilnejšem številu. Bog živi!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 29. septembra bo pri nas prevz. g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič blagoslovil novo poslikano cerkev. Ob tej priliki se bo ponovila krasna zgodovinska igra »Dekle z biserik« ali razdejanje Jeruzalema po znanem romanu v sedmih dejanjih. Pridite gledat!

Dornova pri Ptuju. Naša Dornova kar pridno napreduje. Lansko leto se je začelo preurejevati in popravljati pri naši podružni cerkvi sv. Doroteje. Prizidala se je k cerkvi nova zakristija, uredila se nova kapela, nabavil se novi sicer enoličen, a zelo lep gotičen oltar in nov kip sv. Doroteje, v zvoniku se je uredila stolpna ura itd. Bile so res včasih težave in dosti ovir se je moralo odstraniti, a kjer je dobra volja, tam gre vse. Tako tudi pri nas. Ravno na roženvenko nedeljo dne 3. oktobra bode mil. gosp. prošt ptujski dr. Ivan Žagar blagoslovil naša dela. Že na predvečer dne 5. oktobra bo gorel v vasí velik kres in označil bližnjim in daljnim dan veselja. Drugi dan v nedeljo dne 6. oktobra bo ob deveti uri procesija z novim kipom sv. Doroteje, nato bo blagoslov oltarja, zakristije in kipa, potem pa slovesna sv. maša z govorom. Sv. opravilo bo opravil g. prošt. dr. Žagar. Popoldne po večernicah je pa na prostem pri cerkvi velika tombola s prelepimi dobitki kakor bicikl, klaftra drv, vreča moke, sodček piva, hoks čevlji itd. Po tomboli pa narodna prireditev s prav pestrim sporedom. Na roženvenko nedeljo vas

torej od blizu in daleč vabimo k nam v Dornovo.

Tolsti vrh pri Konjicah. V novicah časopisov se pogosto čita o raznih imenovanjih in odlikovanjih. Zdi se potrebno, da tudi mi ne prezremo zgodovinskega imenovanja našega občinskega odbora. Občina Tolsti vrh je bila ustanovljena že leta 1852, a do danes še ni imenovala nobenega častnega člana. Dne 8. septembra 1929 je pa ta občinski odbor na prav slovesen način poklonil prvo diplomo častnega občanstva špitalskemu župniku gospodu Ivanu Goričanu, kot izredno priznanje njegovih velikih in odličnih zaslug zkozi dobo 30 let v naši občini in župniji. Vsi, ki poznamo njegovo nesebično delo med nami se odkrito radujemo tega častnega odlikovanja ter se s noglasno pridružimo tudi vsi farani z gorečo željo in prošnjo, da bi nam Bog ohranil častnega gospoda, našega dobrega voditelja in vnetega župnika med nami do smrti!

Loška gora pri Zrečah. Naš sosed Ivan Lamut je ob cesti blizu svoje hiše dal postaviti lično kapelico. Ista je bila blagoslovljena na Malo gospojnico. Ljudje so občudovali lep kip Marije. Gospodar jim je povedal, da je prikupljivo podoba kupil pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Njihova radovednost je pa dobrohotno zbrala 75 dinarjev prispevka za drugo stavbo, za novo bogoslovnico v Mariboru.

ZADRUŽNA SAMOPOMOČ V MARIBORU.

Vsi stanovi imajo svoja podporna društva, katera nudijo znatno pomoč po smrti članov njihovim dedičem za pokritje pogrebnih stroškov, zdravniških stroškov itd., samo kmetje še nimajo lastnega društva, katero bi kot občekoristno, dobrodelno društvo delovalo v prid kmečkemu stanu.

Da se temu odpomore, se je ustanovilo za kmete zadrugarje podporno društvo »Zadrúžna samopomoč v Mariboru«; pravila je že potrdil veliki župan v Mariboru. Društvo ustanovljeno za kmete zadrugarje ima svoj sedež v Mariboru, Miklošičeva ulica 2, kjer ima tudi sedež Zadrúžna Zveza. Z delovanjem društva se bo kmalu pričelo in bodo vse članice Zadrúžne Zveze v Mariboru dobile potrebna navodila in potrebne tiskovine, da morejo pričeti z nabiranjem članov.

Društvo nudi iste ugodnosti, ko slična podporna društva, pač pa je prispevek pri pristopu nižji ko pri sličnih društvih.

Član društva lahko postane vsaka zdrava oseba brez razlike spola, katera podpiše pristopnico in plača določen prispevek, ki je za starejše člane višji ko za mlajše člane. Vsa natančnejša pojasnila se bodo po 1. oktobra dobila pri vseh posejilnicah in zadrugah, članicah Zadrúžne Zveze v Mariboru, kakor tudi v pisarni društva v Mariboru, Miklošičeva ulica 2.

ZARAZVEDRILLO

Priložnost izkoristil. »Jaz stojim na tleh prostosti,« je rekel nek govornik na nekem shodu. — »To ni resnica,« zakriči čevljar iz sredine poslušalcev, »vi stojite na paru čevljev, katerih mi še plačati niste!«

Gašpar Česen sreča na cesti sinčka svojega prijatelja Čebule, ki mu že dalj časa dolguje posojen denar. — »Čuješ, dečko,« mu pravi, »povej tvojemu očetu, da ga prosim, da mi še ta teden vrne posojeni denar. On je na to čisto pozabil.« — Sinko: »Požabil pa že nile.« — Česen: »Kako to veš?« — Sinko: »Skoraj vsak dan pravi: Česen bo še dolgo čakal na svoj denar!«

Zrcalo vesti. Mlad golobrad sodnik staremu črnobrademu zatožencu: »Vaša vest je menda prav tako črna kakor vaša brada.« — Zatoženec: »Če je brada zrcalo vesti, nimate vi sploh nobene vesti!«

Ne sme povedati. Učitelj: »No, Milko, kje si bil včeraj?« — Učenec: »Tega vam pa ne povem.« — »Zakaj pa ne, meni lahko rečeš.« — »Ne upam se!« — »Vendar nisi kaj slabega storil, torej le povej!« — »Drugače ne, na uho.« — »Pa povej!« — »Koline smo imeli.« — »To pač ne smeš glasno povedati.« — »O ne, doma so mi rekli, naj bom celo tih, bomo vse sami pojedli.« — »A tako-o!«

Mati hopsa. Nekoč pride v hišo k stari materi nemški vojak in zahteva po svoji običajni pruski prijaznosti ovsa za konje: »Mati hopsa!« — Mati pa, ki ga ni razumela, pač pa vedela, kako radi Prusi plešejo, je menila, da hoče plešati. Vsa preplašena mu ženica prosi, če odvrne: »Oh, lepo prosim, kako bom sirota hopsa, ko sem že vsa polomljena in stara!«

Pogrebščina. Jurovič pride po pogrebu svoje žene k župniku ter pravi ves žalosten: »Častiti gospod, pogreb bi rad plačal!« — Prijazno mu odgovori župnik: »Jurovič, vem, da vam je šlo zadnje čase trdo, zato vam ne bom nič računil!« — Jurovič: »Tedaj vam pa tisočkrat Bog platil!« — Nato gre Jurovič k organistu: »Gospod organsit, rad bi plačal pogreb za svojo ženo, koliko sem dolžan?« Organist: »Saj veste! Vselej onega polovico, kar se plača gospodu župniku!« — Jurovič: »Tedaj vam pa petstokrat Bog platil!«

Mož za pečjo. V neki krčmi je bil na steni pri sobnih vratih naslikan mož s klobukom v roki in s tem-le podpisom: »Bog sam te poživi, naš gost ljubeznivi! Glej tam za pečjo, te čaka nekdo!« — Kogar je pekla radovednost, da je šel gledat za peč, uzrl je tam naslikanega moža, ki se je od samega smeha držal za trebuh. Pod njim pa je bilo zapisano: »Možicelj tam na steni, pošilja vse norce k meni!«

Ljubeznjiv mož. Mož in žena, ki si nista bila prav dobra med seboj, sta šla v menežarijo gledat divje živali. Ko sta stala pred kletko, v kateri je rohnel razdražen lev, je rekla žena: »Kaj bi ti rekel, če bi lev zdajle kar naenkrat planil iz kletke in me požrl?« — Mož: »Dober tek bi mu voščil!«

Posestvo v okolici Maribora se vzame takoj v najem ali na polovico ali se kupi s prevžitkom. Naslov v upravi lista. 1206

RADIO MARIBOR
je VAŠE podjetje.
Najsolidnejša posrežba! Bogata zaloga! Cene nizke — ugodni plačilni pogoji.

Naznanilo otvoritve.

Spoštovanemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril

v Mariboru na Glavnem trgu

blizu apoteke Sv. Arah v novosezidani trgovski hiši g. F. KLANJŠEK
NOVO TRGOVINO Z ŽELEZNINO
kuh. posodo in gospodarskim orodjem.

Potrulil se bodem, cenjene odjemalce z najboljšim blagom po nizkih cenah postreči.

Za obilen obisk se priporoča

POVH RUDOLF.

Mala oznanila

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah.

Upravništvo odgovarja na vsa vprašanja samo takrat, ako je položena znanika za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO

Zasluzek!

Prodajalce ponemalnikov iščemo proti dobri plači. Javiti se „Tehna družbi“ Ljubljana, Mestni trg 25/I. 1038

Dva pekovska vajenca se sprejme takoj v učenje. Prednost imajo nad 16 let stari. Ponudbe na naslov Jakob Pukšič, parna pekarna, Navo mesto. 1191

Na prodaj lepo malo posestvo. Mesarec, Gradiška 39, Sp. Sv. Kungota, Peznica.

Viničar s tremi delavskimi močmi se sprejme in stanovanje se odda zakonskim za kar žena pomaga pri poljedelstvu. — Maribor, Gosposka ulica 46/II, vrata 6. 1204

Čuvaj se sprejme meseca oktobra 1929 za stare mestno pokopališče v Mariboru. Ima stanovanje na pokopališču. Vse drugo po dogovoru. Stolni župni urad Maribor.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Grom smodnika je bil za zarotnike znak, so se zbrali v Židovski ulici. Šli so v past in prišli smo je. Le dobrotljivost in usmiljenost Vašega veličanstva jih more rešiti guillotine.«

Njegov poslednji doživljaj.

1.

Samotna popotnika sta zadržala konje in pojezdila v korak.

Pozno v popoldnevu je bilo, rdeče in brez sijaja je lezlo solnce v morje sivkaste megle. Včasih je sunil solčen jugozapadnik in vrgel jezdecema prgišče modrega dežja v obraz. Ves dan sta naglo potovala, iz Evreuxa sta prihajala in dobrih trideset milj sta imela za seboj. Starejši, ki mu je bilo videti višjo uradno osebnost, postaren, debelušast človek, ki je bil zelo utrujen in

povrh še slabe volje. Njegov tovariš je bil mlajši, vitek, skoraj suh, oblečen je bil v sivo od glave do pete, površnik mu je malomarno visel z ramen, njegove oči so ostro zrle naprej, bolj nego utrujenost in slabo vreme ga je, je bilo videti, mučila nepotrpežljivost.

Naglo se je mračilo. Dež in megla sta zavijala gričato pokrajino v sivo odejo, v goščave na desni in levi je bilo že temno.

»Prav nič bi ne bil nevoljen, če bi sedajle zagledal Mantes in njegove luči!« je godel gospod Gault, policijski komisar iz Evreuxa. »Utrujen sem od jezdenja in tale preklicana megla mi leze v kosti. Spet me bo trgalo po nogah!«

Tovariš je nepotrpežljivo vzdihnil.

»Najrajši bi jezdil še nocoj v Pariz,« je pravil. »Mesec bo kmalu posijal in mislim, da se bo megla še razkadila. Vsekakor noč ne bo zelo temna in vsak pedenj sveta tod dobro poznam.«

»Še šest ur v sedlu —!« je godrnjal komisar. »Hvala lepa!«

»Pravili ste, da vas skrbi radi tistih vaših ubeglih ujetnikov —,« je suho pripomnil mož v sivi suknji.

»Me tudi res skrbi!« je zagodel komisar.

— in da bi radi sami in osebno poročali

SOCIALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Joževo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 20.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ZA JESEN IN ZIMO!

**Velika
izbira**

Oblek za moške à Din 290.—, 380.—, 450.—, 590.— i. t. d.
za fante od 12 do 17 let, Din 220.—, 250.—, 330.—, 380.— i. t. d.
za fante od 3 do 6 let, Din 80.—, 120.—, 130.—, 160.— i. t. d.
za fante od 7 do 11 let, Din 90.—, 130.—, 190.— i. t. d.

Zimske suknje, kratke Din 330.—.
s pliš ovratnikom, Din 450.—, 540.—, 580.—.

Zimski raglani, double Din 520.—, 600.—, 700.—.

Klobuki, kape, zimsko perilo, copate, rokavice, nogavice, čevlje
ter vsakovrstna oblačila, kupite najugodnejše v konfekcijski trgovini

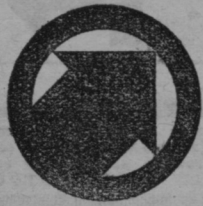
JAKOB LAH, MARIBOR

Glavni trg št. 2

Oglejte si izložbe!

1205

Cene brez konkurenc!

Pridnega učenca, poštenih staršev, z dvema meščanskima razredoma sprejemem v trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo sinovi železničarjev. Hrana, perilo in stanovanje v hiši; učna doba po dogovoru; vstop takoj. — Traun Ivan, Ptujška gora. 1186

Dva močna 16 let stara učenca se sprejmeta takoj v uk za železo-strugarsko, kovaško in strojno ključavničarsko obrt. Učenec je preskrbljen s hrano in stanovanjem. Pismene ponudbe na naslov: »Zavora«, Laško. 1190

Vinčar s 3—4 delavskimi močmi se sprejme. Naslov v upravi lista. 1197

V najem dam mlin po dogovoru na dobrem kraju na tri pare kamnov. Stari mlinar ima prednost, oženjen. Janez Zupanc, vas Brodnice, pošta Sv. Miklavž nad Laškim. 1195

Prodaja gostilno, trgovine, različna posestva. Grošel, Slivnica pri Mariboru. 1200

Majerje z najmanj štirimi delavskimi močmi sprejemem od 1. novembra. St. Lubrenski, Jarenina. 1198

Iščem oženjenega hlapca za rogato živino s plačo, stanovanjem deputat, drve in nekaj zemlje. Nastop 1. oktobra. Gjuro Kopač, Draganič, kraj Karlovca. 1192

Posestvo ob okrajni cesti 11 oralov, obstoječe iz njiv, travnika, vinograda in gozda. Poslopje zidano, primerno za gostilno, preda takoj Anton Bec, Ploderšnica 23, p. Sv. Jakob v Slov. gor. 1179

Lepo posestvo tri orale dobre zemlje, v najlepší legi se prodaja z vsemi pritliklinami. Hladnik Franc, Hajdina, p. Ptuj. 1183

gospodu ministru o celi zadevi, preden bi vas kdo drug prehitel in očrnil —.«

»Seveda bi rad, seveda!« je komisar pomohljal. »Pa dejstvo je, da so ti predrti chouani šele sinoči ušli in to iz Evreuxa, kamor bi jih ne bili smeli spraviti. Prijeli ste je v Caenu, zarota, ki ste jo srečno razkrili, je bila skovana in razkrita v Caenu, zarotniki bi bili morali priti v Caenu pred sodišče in tam bi je morali tudi koj obesiti. Ne pa,« je nadaljeval komisar jezno, »da ste mi je poslali na potu v Pariz mimogrede v Evreux. Pri nas nimamo ne primernih prostorov pa ne ljudi dovolj, da bi stražili tako krdelo takih navlihanih zločincev. Ukanili so nas —.«

»— in,« je segel vmes mož v sivi suknji ledeno hladno, »chouani, ki so hoteli umoriti cesarja, so spet svobodni in se lahko posvetijo novim načrtom. In ti se jim to pot utegnejo posrečiti!«

»Jaz nisem kriv!« je ugovarjal komisar.

»To bo dognal gospod minister,« je poudaril mož v sivi suknji.

Pa niti ta slabo prikrita grožnja ni dala gospodu komisarju Gaultu novih moči.

Sicer se je zbal posledic, ki bi je utegnil povzročiti neprijeten dogodek s chouani njegovi bodočnosti, če bi ga kdo morebiti opredelil za

malomarnost v izvrševanju službenih dolžnosti, hotel se je osebno opravičiti pri gospodu notranjem ministru, še preden bi ta čul iz drugih virov, da je drzna četa chouanov, ki je skovala načrt za napad na vladarjevo življenje, ušla iz Evreuxa, in da so nevarni zločinci tipa Siva glava in Beli kljun spet svobodni. Pa kljub temu strahu je cela njegova postavna v udobnosti razvajena osebnost ugovarjala zoper nadaljevanje naporenega, mučnega jezdarenja.

»Kaj vi, ki ste še mladi, gospod Fernand!« je tarnal. »Vi ne veste, kako —.«

Vraga, kaj je to?« se je prekinil, ko je njegov konj iznedada skočil na stran in bi ga bil skoraj iz sedla vrgel. Ustrašil se je nečesa, pa kaj bi tisto bilo, tega komisar v mraku ni mogel videti. Nепrestano se je umikal, strigel z ušesi, pihal in prhal ter se tresel na vsem telesu, zaman ga je miril.

»Le česa se žival tako boji?« je godel.

V tem je mož v sivi suknji že razjahal in za uzdo peljal konja na rob ceste in v jarek. Onstran jarka je v travi blizu grmovja ležalo nekaj temnega. Napeto je gledal detektiv v gosti mrak, pa poklical komisarja.

»Prosim vas, držite mi konja za vajeti!«

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetij in hmelj prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Slane Din 50, vezana Dia 60. Dobi se v Čirilovi tiskarni v Mariboru.

906

Ne premisslujate

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte se danes od veletrgovine **STERMECKI** nove vzorce, kjer boste našli ogromno izbiro sukna, ševjota in kangarna za moške obleke, krasnega in modernega blaga za damske plašče, svilu, žameta, parhenta, platna in razne druge manufakture za obleke in perilo. Naročila čez Din 500 pošilja se prosto poštne. Novi ilustrirani ceniki s več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastoj in prosto.

Veletrgovina **R. STERMECKI**, CELJE šte. 24, Slovenija.

Fižol vsake vrste kupi

Veletrgovina
ED. SUPPANZ, Pristava

1193

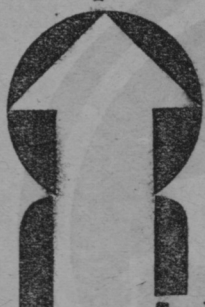

434

Foto atelje MEYER

Maribor, Gospoška ulica šte. 39.
Najboljša izpeljava fotografij
in nizke cene. 1167

Ne pozabite

na najcenejši nakup vsakovrstnega **specerijskega blaga** kakor na pr.

Sveže žgana kava $\frac{1}{4}$ kg à Din 12, Din 14, Din 15.

Lepi riž $\frac{1}{4}$ kg à Din 5, Din 6, Din 7, Din 8.

Fino banatsko krušno moko po Din 2.50, 3.-, 3.25, 3.50 za kg

Fino namizno bučno in ripsovo olje.

Dospela je velika zaloga najfinjših vrst čajev.

Se priporoča 1189
JOSIP WEIS
(prej Hartinger)
Maribor, Aleksandrova 29.

Izšla je

Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar s nebesnimi, sončnimi, luninimi, vremenskiimi in dnevnimi znamenji; — solatne in funčne urke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; lestvice za kvake na manice, poštne, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; vse selme na Krajskem, Koroskem, Stajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Južni Benetiji; — pregled okoncu brezosti živine; — tabele hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dolgov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjske važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni **J. Blasnika** nasl. d. d.
v Ljubljani.

1188

B mreke se oddajo za zrnje. Naslov v upravi lista. 1202

Devljarski cilindri se poceni proda. Škof, Pobrežka cesta 9, Maribor. 1166

Košare za sadje ima v zalogi Mariborska lesna industrija Al. Domicelj, Koroška cesta 46. Pri odjemu nad 100 kom. nižje cene. 1135

Pošteno in pridno viničarko družino s 4-5 delavskimi močmi se sprejme. Dopisi na E. Kocuvan, Maribor, Gregorčičeva ul. 4, I. nadstropje. 1204

Sprejem čvrstega, zdravega, poštenega hlapca, ki mora biti dobrega obnašanja za razna hišna in poljska dela. Znati mora tudi nekaj mizarkega, tesarskega in zidarskega dela za mala popravila pri hiši. 1169

Harmoniko Lubas prodam, še novo in poceni. Vprašati hotel Slon, Ptuj. 1180

Prodamo 10 do 12 dobro ohranjenih sodov od vina in mošta. Povprašati pri OPEKARNI PRAGERSKO. 1146

Poštena, marljiva mladenka za vse se sprejme. Pelzl, Lajtersberg 119. 1182

Viničar in majer se sprejme. Pelzl, Lajtersberg 119. 1184

Vajenca iz okolice sprejemem s hrano opoldan. Ciril Razboršek, umetno mizarstvo, Taborška 22, Maribor. 1185

Dva čevljarska učenca takoj sprejme Franc Tkalec, čevljarski mojster, Veržej pri Ljutomeru. 1106

Iščem viničarjijo z dvema delavskimi močmi v Mariborskem ali Ljutomerškem okraju. Sprejem tudi službo nadviničarja ali delovodje. Naslov v upravi lista. 1163

Proda se lepo posestvo skupaj 10 oralov v bližini Zgornje Polskave. Cena se izve pri g. Černej Zofija, Morje, Fram. 1199

Prodam lepo posestvo šest oralov prvovrstne zemlje ob državni cesti Ptuj—Maribor. Bregar, Hajdoše, Ptuj. 1201

Kupim mali vinograd v bližini Slov. Bistrice v obsegu do poldruega orala, novejši nasad. Poleg vnoграда je lahko nekaj sadonosnika in kaka njivica, ter preprosta hišica. Vsega skupaj naj ne bo čez 3 do 4 orale. Ponudbe na upravo Slov. Gospodarja.

»Kaj pa je?« je popraševal gospod Gault in nerodno spravljal nemirnega konja ob tovarilno stran ter prijel za vajeti, ki mu jih je detektiv vrgel.

»To je prav tisto, kar bi šele rad dognal,« je povedal mož v sivi suknji, skočil čez jarek in se previdno bližal temnemu kupu.

Bilo je truplo mladega človeka z rumenimi lasi in rumeno brado. Oblečen je bil v preprosto delavsko obleko. Platneni suknjič je bil po plečih poln krvavih madežev, tudi trava naokrog je bila okrvavljena.

Izkušeni prsti tedektiva so naglo zdrknili po mrtvečevem obrazu, po njegovem telesu in po bosih nogah. Truplo je bilo že mrzlo in trdo, madeži pa so se še vlažno otipali.

»Kaj je?« je nepotrpežljivo popraševal komisar.

»Umor,« je suho povedal detektiv.

»Niti glavne ceste niso več varne! In niti na tej cesti, kjer se sicer chouani ne prikažejo prepogosto, niti tu ne more policija poskrbeti za red in varnost!«

Nehote ga je streslo in boječe je pogledal krog sebe.

»Prosim vas, gospod Fernand, poidite! Za

umor naj se pobriga krajevna policija, midva pa morava pred nočjo priti še v Mantes.«

»Le pojdite v Mantes, gospod komisar! Mojega konja privežite tamle k drevesu, sami pa jezdite dalje, če res hočete!«

Sklonjen je v mraku mož v sivi suknji iskal sledove po travi. Gospod Gault je klel. Ni se mu ljubilo ostati, samemu pa mu tudi ni bilo, da bi potoval po samotni cesti, koder so se še utegnili skrivati zločinski chouani.

»Kaj pa iščete, gospod Fernand?« je nevoljen vprašal. »Bo že policija opravila! Ali iščete sledove za zločinci?«

»Umorjenčeve čevlje iščem.«

»Čevlje —?« se je zmedeno čudil komisar. »Ne smešite se! Umorjeni je bil brez dvoma delavec ali pa kmet. In ti hodijo bos.«

»Seveda hodijo,« je suho dejal detektiv.

Pa iskal je dalje in zlezal celo v grmovje, odkoder pa je čez par minut prilezel. Pretemno je že bilo, da bi se dalo kaj najti.

»Ne razumem, zakaj se toliko brigade za tiste čevlje!« je godrnjal komisar.

Na to detektiv ni odgovoril. Zajahal je konja, prijel za vajeti in rekel:

»V Pariz poidem.«

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še lo zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Dokazano je

da more perilo pravilno očistiti le milo. Edino to brez škode odstranjuje umazanijo iz tkanin. Cenj. gospodinja, to dejstvo vedno pred očmi ter perite samo s pravim terpeninovim

1161 milom „Gazela“

Prodajam lepo posestvo oddaljeno četrť ure od postaje Šmarje pri Jelšah, obstoječe iz hiše s štirim sobami, dveh kleti, gospodarskega poslopja, njive, travniki obsajeni z 250 sadnimi drevesi in dveh gozdov mešanega lesa. Posestvo meri 60.200 m². Kupcu je na razpolago tudi ves inventar. Pojasnila daje: Slavko Lamprecht, Beograd, Hercog Stepana ulica 4. 1115

Posestvo se da v najem ali za polovico. Naslov v upravi. 1197

Lepa hiša z velikim zelenjavnim vrtnom ob okrajni cesti, 5 minut do cerkve, 20 minut do želez. postaje. Primerno tudi za trgovca. Dopise pod „Ugoden prostor“ na Uredništvo Slov. Gospod. 1175

Oblastveno koncesijonirana zastavilnica v Mariboru.

Licitacija zastavnih predmetov

se vrši dne 9. oktobra 1929. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Prodali se bodo: efekti števil 4211 do 6688, dragocenosti števil 14.339 do 16.488, ki se do 5. oktobra ne podaljšajo ali ne dvignejo.

Dne 7. in 8. oktobra 1929 ostane zavod za strankin promet zaprt. 1194

Naročite se na „Slov. Gospodar“!

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,
Vetrinjska ulica 15

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

876

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Dooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Ubogí gospod Gault je vzdihnil.

»V Pariz —?« je zastokal. »Ampak jaz —.«

»Vi pa ostanete v Mantesu,« mu je s poudarkom naročal detektiv, »in tam boste počakali na nadaljna navodila, ki jih dobite ali od mene ali pa naravnost od gospoda ministra. Za nobeno ceno se smete zapustiti svojega mesta,« je pridjal strogo, sicer tvegate službo.«

»In pognal je konja v dir, ne meneč se, ali jezdi nesrečni komisar za njim ali ne.

Ves blaten in do kosti utrujen od dolge, nagle ježe je sedel mož v sivi skuknji v zasebni sobi vojvode Otrantskega, notranjega ministra Njegovega veličanstva. Vso noč je potoval, le parkrat se je ustavil, da si je počil konj, ker potoma nikjer ni mogel dobiti sveže jezdne živali. Gospoda komisarja Gaulta je pustil v Mantesu, skrbno shranjenega v najudobnejšem hotelu. S prvim svitom je prispel v Pariz, ves trd in s skelečimi udi, komaj da je iz sedla zlezal.

Niti toliko časa si ni vzel, da bi se umil in preoblekel. Že četrť ure po prihodu v mesto je potrkal pri glavnem vhodu sijajne ministrove palače. Brez dvoma je bil tam dobro znan in je užival velike pravice, kajti v kljub rani uri so ga nemudoma pustili k ministru.

Bil je mož bistrega razuma in naglih, jasnih sklepov. V par minutah je minister vedel vse, kar je bilo v zvezi s skrivnostnim umorom na cesti v Mantes.

»Umorjenčeva obleka je bila revnejša in robatejša, nego bi se dalo sklepati iz njegove gladke kože. Njegove roke niso bile roke delavca. Bos je bil, pa njegove noge so bile snažne, vkljub temu, da je bila cesta polna blata. Ni dvoma, morilci so mu čevlje sezuli, ker so mislili v njih najti recimo važno listino.

Koj sem mislil na kako pismo, ki ste mu ga dali morebiti vi, gospod minister. Po mojih domnevanjih je bil vaš sel. Zato sem nemudoma jezdil dalje, pustil starega Gaulta v Mantesu in hitel še šestdeset kilometrov daleč sem v Pariz, da prejkoslej zvem, ali je bilo moje domnevanje resnično.«

»Popišite mi moža!« je dejal minister.

»Izpod trideset let je bil, ne previtek, oglati brado je imel, rumene lase, nalahno kodraste.«

»Hector Duroyl« je vzkliknil minister.

»Torej je bil res vaš sel?«

»Da! Včeraj zjutraj je odpotoval v Evreux. Mislil sem, da bi vas tam našel —.«

»In kaj bi mi naj povedal?«

Izšel je I. in II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl May
knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najvarneje in najugodneje se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno paznjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posejila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prejšnje rekuje brezplačno. 4

Specialiteta :

krstna oprema
L. PUTAN, Celje
Ustanovljeno leta 1898

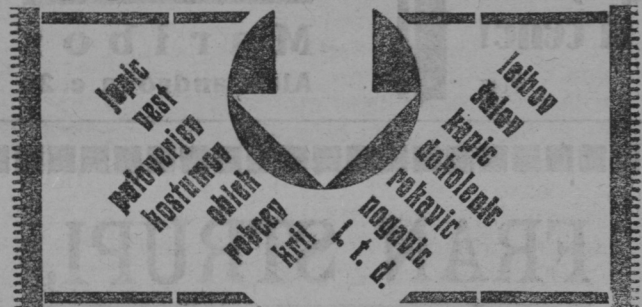
lepa bika

Dva enoletna zelo najboljšega roda, montažonske pasme in 2 do 3 vagona krompirja prvovrstne sorte proda oskrbuje grad Marensberg. 1168

Služkinja, ki perfektno kuha, se sprejme k trem osebam. Prednost primorka., Gregorčičeva ul. 4, prvo nadst., Maribor. 1164

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana PLETARNA za to zimo pripravila veliko izbiro toplih pletenih

Vse iz čiste volne in tako po ceni, kakor še dosedaj nobeno leto. Zato pa predno, te reči kupite, si oglejte to

veliko zalogo v pletarni **M. VEZJAN** Maribor, Vetrinjska ulica 12

SODE za vino, dobro ohranjene, močne izdelave, v velikosti 20 sodov po ca 600—700 litrov in 15 sodov po ca 800 do 500 litrov proda po ugodni ceni Ivan Pirč sodar Dravljje pri Ljubljani. Sodi so takoj uporabni. 1174

Manufakturna trgovina ANTON MACUN - Maribor

Gosposka ul.

10

blago za hmeljske vreče, izgotovljene moške obleke od Din 290— naprej, dečke obleke od Din 99— naprej, ženske vrhnje suknje od Din 330— naprej. Isto tako nudi vse vrste kofa, volne, kofa, nepremočljivega platna, blaga za plašče, konjske odeje in koce po izredno nizkih cenah.

Vsakdo se naj pred nakupom ogleda veliko zalogo ter se prepriča o nizkih cenah. 980

Vajenca

iz poštene hiše takoj sprejemem. STANKO KOKOŠINEK, trg. vrtnar, Celje Sp. Hudiinja 9. 1176

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. L. R. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

„... Od vseh sredstev, ki so se mi nudili za odvrnitev te hredno nevarne bolezni (driska telet) je Vaš Thürpil zdravilo, ki je gotovo in najhitreje pobje. Gutsbestzer W. F. in B.
Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen.
Če nimate v zalogi obrnite se na:
Zaloga: „LYKOS“, Mr. K. VOUK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8. 594-III

Majerja x 4—5 delavnimi močmi sprejme A. Misita, Jarenina 47. 1187

Divje kostanje
kupim in plačam najboljše, istočasno iščem nakupovalce. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1181

Najugodnejše prodaje — kupite (tudi najem) hiše, posestva, mline, žage, trgovine, gostilne pri „**MARSTAN**“ Maribor, Koroška c. 10. 1203

Oglašujte

v Slov. Gospodarju.

Prvovrstna glazbila direktno iz **TOVARNE** oziroma tovarniškega skladišča

Veliki **CENIK** ilustrovani dobite zastonj!

Naročite ga od največje odpreme tvrdke glazbil v Jugoslaviji: **MEINEL I HEROLD** tovarna glazbil, gramofonov in harmonik podružnica **MARIBOR**, br. 106-B 1159

Violine	od Din 95.— napr.
Tamburice	od Din 98.— napr.
Mandoline	od Din 138.— napr.
Trube	od Din 595.— napr.
Gramofoni	od Din 345.— napr.
Roč. harmonike	od Din 85.— napr.

NOGAVICE
ženske, moške, otroške.
Perilo, pletenine, bombaž, svila.
DMC. VOLNA, bombaž, svila za ročna dela in pletenje.

Oglejte si cene!

Potrebščine za šivilje in krojače.

Josip Šerec
Maribor
Aleksandrova c. 23

Oglejte si cene!
1147

Advokat Dr. Josip Rapoc
preselil je svojo pisarno **Maribor, Aleksandrova cesta št. 24** 1109 nasproti steklarne Bernhard

Poznavatelji blaga kupujejo obleke, telesno in posteljno perilo samo pri
FRANC KOLARIČ, APAČE

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2 Na drobno in na debelo.

Za zimo je došlo:

Srajce, porhanti	od 10-16 Din
Porhanti za obleke	od 10-20 "
Blago za ženske obleke	od 40-120 "
Blago za ženske mantelne modne stvari	od 60-160 "
Blago za suknjice in obleke	od 50-200 "
Zgotovljen zimski moški suknjič	od 250-600 "
Zgotovljene moške obleke	od 290-500 "

1160

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.